

Berichten Buitenland

Voor de Nederlandse agribusiness | jaargang 31, nummer 12, december 2005

- Taiwanese sierteeltsector bezig met inhaalslag
- Crash Team strijdt tegen oneerlijke concurrentie
- MVO-stimuleringsprijs voor Agrofair

Deze maand in

Berichten Buitenland

2

Crash Team

strijdt tegen oneerlijke concurrentie in het buitenland

6

Colofon

Berichten Buitenland is een uitgave van de directie Industrie en Handel van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

Deze publicatie is bestemd voor het Nederlandse agrarische bedrijfsleven, met als doel informatie te verstrekken over ontwikkelingen op agrarisch handelsgebied, buitenlandse markten, kwaliteit- en etiketteringvoorschriften, wetgeving, landbouwprojecten, handelsbemiddeling, enz.

De berichtgeving van dit blad komt mede tot stand met medewerking van de landbouwraden die zijn verbonden aan de Nederlandse ambassades in het buitenland en de beleidsmedewerkers van de directie Industrie en Handel.

Berichten Buitenland wordt gedrukt op een chloorarme papiersoort, in een inktbesparend FM-raster en wordt verzonden in recyclebare sealbags.

Uitgever:

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
Bezuïdenhoutseweg 73
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.minlnv.nl/agribusiness

Redactieadres:

Redactie Berichten Buitenland
t.a.v. Mevrouw I. Korving
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
E-mail: i.korving@minlnv.nl

Informatie en abonnementen:

Voor informatie over artikelen of een (gratis) abonnement op *Berichten Buitenland* kunt u contact opnemen met de heer J.J.M. Verbeek,
Tel.: +31 (0)70 - 378 40 64
Fax: +31 (0)70 - 378 61 23
E-mail: j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Productie:

Exxion Communicatie

Druk:

Antilope

Coverfoto:

Alan Lee

ISSN 0920 - 0975

Het overnemen of vermenigvuldigen van artikelen uit *Berichten Buitenland* is alleen toegestaan met bronvermelding.

N.B. Zoals gebruikelijk bij handelsbemiddeling, wordt alle informatie verstrekt buiten de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.

6 Link bekeken

7 Tropcoat-project maakt tropische groenten groener

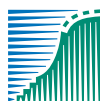
9 Kort graag...

13 Overdekte groenteteelt in Mexico sterk in ontwikkeling

23 Laatste nieuws

24 LNV-bureaus in het buitenland

26 Activiteitenkalender

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Het primaire doel van de directie I&H is het bevorderen van duurzame en vitale agroketens, alsmede het bijdragen aan een duurzame internationale concurrentiepositie van het Nederlandse agrobédrijfsleven. Dit zijn tevens de vier kernbegrippen van het werkerterrein van de directie I&H. Onder *duurzame* wordt verstaan: maatschappelijk verantwoord

conform de drie P-gedachte (Profit, People en Planet). *Vitale* houdt in dat wordt gestreefd naar versterking van de internationale concurrentiekracht. Uit *agro* blijkt dat de focus ligt op de landbouw- en voedingssector. *Ketens* verwijst naar een perspectief dat de gehele agrofood-kolom omvat, te weten van primaire sector tot aan de consument.

Taiwanese sierteeltsector

bezig met inhaalslag

MVO-stimuleringsprijs voor Agrofair

Importeur van tropisch fruit is helemaal Oké

15 Korte berichten uit het buitenland

Amerika

- 15 **Argentinië**
Vogelgriep en MKZ, Rundvlees, Pluimvee
- 15 **Brazilië**
Rundvlees, Landbouw
- 15 **Ecuador**
Bio-garnalen
- 16 **Verenigde Staten**
Cheeseburger bill, Handelsakkoord Thailand, Ultragefilterde melk, Biologische voedingsmiddelen

Azië

- 16 **Japan**
Rundvlees, EU-seminar en FOODEX 2006
- 17 **Zuid-Korea**
Rijstakkoord

Europese Unie

- 17 **België**
Gewasbeschermingsmiddelen, Biodiesel, Supermarkten, Fruitterminal
- 18 **Denemarken**
Nieuw melktype, NCD
- 18 **Griekenland**
Delta Groep, Supermarktcrisis
- 19 **Ierland**
Rundvlees, SuperValu-supermarktketen, Rundvleesprijzen
- 19 **Italië**
Voedingsindustrie, Tomaten, Tabak
- 20 **Nederland**
Rijn Schelde Delta

- 20 **Noorwegen**
Nieuwe ministers
- 20 **Polen**
Zuivel, Vlees, EU-subsidies
- 21 **Spanje**
Carrefour, Nieuwe staatssecretaris
- 21 **Tsjechie**
Papierfabriek
- 21 **Verenigd Koninkrijk**
Kauwgumoorlog, Bierprijzen, Suikerhervorming, Rundvlees
- 22 **Zweden**
Levensmiddelen

Overig Europa

- 22 **Bulgarije**
Fytosanitair inspectielaboratorium
- 22 **Turkije**
Toetredingsonderhandelingen EU

Midden Oosten

- 22 **Iran**
Tarwe

Staatssecretaris Karien van Gennip.

Crash Team bindt strijd aan tegen oneerlijke concurrentie in het buitenland

Veronderstelde illegale staatssteun, ongeoorloofde discriminatie bij tenderprocedures of ongerechtvaardigde belemmeringen bij toegang tot de markt voor producten en diensten. Als gevolg van het handelen van buitenlandse overheden worden internationaal opererende Nederlandse bedrijven geconfronteerd met oneerlijke concurrentie. Voortaan kunnen deze bedrijven terecht bij het Crash Team Oneerlijke Concurrentie, een op initiatief van staatssecretaris Karien van Gennip in het leven geroepen aanspreekpunt.

Het Crash Team bestaat uit een netwerk van overheidsorganisaties dat gevallen van oneerlijke concurrentie in het buitenland analyseert en behandelt. Via economische diplomatie probeert dit team tot een aanvaardbare oplossing te komen voor belemmeringen die ontstaan door bijvoorbeeld

onduidelijke regelgeving of het niet goed toepassen van regelgeving door buitenlandse overheden. De coördinatie van het Crash Team is ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken. De coördinator van het team zorgt voor de voortgang van de procedure en onderhoudt nauw contact met de

betrokkenen. Met het Crash Team wil het ministerie van Economische Zaken een *level playing field* voor internationaal opererende Nederlandse bedrijven creëren.

Probleemoplossende aanpak

Wie met oneerlijke concurrentie in het bui-

‘Voor een bedrijf dat te maken heeft met maatregelen van een buitenlandse overheid, maakt het Crash Team een analyse van het probleem’

tenland te maken heeft, kan op de website www.crashteamoneerlijkeconcurrentie.ez.nl kijken of bij het Crash Team kan worden aangeklopt. Wanneer het gaat om zaken tussen bedrijven onderling of zaken waarbij consumenten zijn betrokken, dan komt het Crash Team niet in actie. In zulke gevallen zal het Crash Team wél helpen met het leggen van contacten met de juiste instantie. Voor een bedrijf dat te maken heeft met maatregelen van een buitenlandse overheid, maakt het Crash Team een analyse van het probleem. Daarna wordt een team uit het netwerk samengesteld. In dit team hebben in het probleemgebied gespecialiseerde experts zitting. Voor elke case wordt dus een ander team uit verschillende relevante disciplines samengesteld. Dit team gaat vervolgens op zoek naar een oplossing en houdt het bedrijf steeds op de hoogte van het verloop. Suggesties van het bedrijf worden uiteraard door het team meegenomen. Uiteindelijk stelt het Crash

Team een aanpak voor die tot een oplossing van het probleem zou moeten leiden. Deze aanpak kan, zo nodig, interventies op politiek niveau omvatten.

Meer informatie

U kunt uw klacht aan het Crash Team Oneerlijke Concurrentie voorleggen via e-mail: crashteamoneerlijkeconcurrentie@minez.nl, per telefoon: 0900-6080700 of post: Crash Team Oneerlijke Concurrentie, ALP: N206, Postbus 20101, 2500 EC Den Haag. Bij dit centrale contactpunt kunnen zowel bedrijven als bemiddelende organisaties zoals ambassades of branche-organisaties, terecht. Meer informatie over het Crash Team vindt u op www.crashteamoneerlijkeconcurrentie.nl.

SOLVIT

Bedrijven met klachten over de verkeerde toepassing van regelgeving op de Europese interne markt, kunnen terecht bij SOLVIT. Dit is een Europees klachtenloket dat onderdeel is van een netwerk met vestigingen in alle EU-lidstaten. In Nederland is SOLVIT ondergebracht bij het ministerie van Economische Zaken. Kijk voor meer informatie op www.solvit.ex.nl of vraag informatie aan via solvit@minez.nl.

‘Elke case krijgt zijn eigen team van experts’

Case:

Intervet en de Double Batch Tests

Akzo Nobel-dochter Intervet benaderde het Crash Team met problemen rond de ontwikkeling van de zogenoemde Double Batch Tests. Productie van vaccins vindt plaats in Good Manufacturing Practice (GMP), goedgekeurde faciliteiten. GMP waarborgt de kwaliteit van het product en de vrijgave. Maar om risico uit te sluiten, wordt elke batch door de fabrikant getest volgens de daarvoor in de EU en in het registratie-dossier vastgelegde normen voor veiligheid, werkzaamheid en kwaliteit.

Een aantal landen heeft in Europees verband voorgesteld daarnaast elke batch van een vaccin in een overheids-laboratorium te hertesten. Dit zal onder meer resulteren in hoge kosten, extra diertesten, capaciteitsproblemen, logistieke drempels en kortere houdbaarheid. Hierdoor verslechtert de concurrentiepositie van Europese en dus ook Nederlandse bedrijven ten opzichte van niet-Europese bedrijven.

Onder leiding van de coördinator van het Crash Team zijn gesprekken gevoerd met de verantwoordelijke diensten bij de ministeries van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en Economische Zaken. Het eerste resultaat is dat degenen die over deze zaken in Europees verband beslissen, beter inzicht hebben gekregen in de problemen die de dubbele batch tests voor de industrie kunnen opleveren. Dit heeft gezorgd voor meer aandacht in de werkgroepen voor de daadwerkelijke risico's en de noodzakelijke proportionele aanpak van het extra testen.

Vooralsnog zijn de dubbele tests helaas nog niet van de agenda. Bij de bepaling van de daadwerkelijke invulling is nog veel te bereiken. Hier kan extra input van het Crash Team nog nodig zijn.

Taiwanese sierteeltsector bezig met inhaalslag

Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit organiseerde van 18 tot 23 september jl. samen met de EVD en de NTIO in Taipei een op de sierteelt gerichte handelsmissie naar Taiwan. Het programma bestond onder meer uit diverse bedrijfsbezoeken in belangrijke sierteeltregio's, handelscontactbijeenkomsten, officiële ontmoetingen met centrale en lokale Taiwanese autoriteiten en een workshop over kwekersrecht.

Henk den Boer, wethouder van Economische Zaken en Agribusiness in de gemeente Westland:

“Wij zijn katalysator voor contacten tussen bedrijven”

Eén van de deelnemers aan de handelsmissie naar Taiwan was Henk den Boer, locoburgemeester en wethouder van Economische Zaken en Agribusiness van de gemeente Westland en bestuurslid van de West-Holland Foreign Investment Agency. De contacten tussen de gemeente Westland en Taiwan zijn niet nieuw. In november 2004 bezocht een groep ondernemers uit de tuinbouwprovincie Changhua het Westland al. Omdat er veel bedrijven uit de regio deelnamen aan de missie, besloot Den Boer zich aan te sluiten. Over de meerwaarde van een handelsmissie boven een individuele aanpak van bedrijven is Den Boer duidelijk: “Ik zie de overheid als katalysator voor het aanknopen van contacten tussen bedrijven in onze regio en Taiwan. Er zijn nu deuren geopend die anders dicht zouden zijn gebleven. De Nederlandse bedrijven profiteren daarvan en bovendien zien ze dat de Nederlandse Agrarische Vertegenwoordiging voor Taiwan veel voor ze kan betekenen. De WFIA kan Taiwanese bedrijven helpen hun weg te vinden in deze regio. Natuurlijk bestaan er nog barrières, zoals het kwekersrecht, maar dat is weer op de agenda gezet. Ik kan alleen maar concluderen dat er veel mogelijkheden tot samenwerking zijn tussen het Westland en de Taiwanese tuinbouwregio's Changhua en Taiwan. Mijn rapportcijfer voor de missie is afgeleid van wat de deelnemende bedrijven zeiden tijdens de evaluatie. Zij gaven een 8+. Daar sluit ik mij bij aan.”

De Taiwanese markt voor sierteeltproducten ontwikkelt zich voorspoedig. Grote retailers als Carrefour, Tesco en bouwmarkt B&Q zijn begonnen met de verkoop van potplanten. De gevolgen daarvan zijn al merkbaar in de markt: een nieuwe generatie Taiwanese consumenten heeft een ander koopgedrag dan hun ouders. Met een gemiddeld jaarinkomen van circa € 10.500 vormen de 22 miljoen Taiwanese een interessante markt.

Nederlandse bloembollen

Nederland speelt als exportland slechts een bescheiden rol op de Taiwanese markt voor snijbloemen. Zo'n 90% van de snijbloemenproducten komt uit Thailand. De overige 10% wordt geleverd door Vietnam, Colombia, Nederland en Maleisië. De import van bloembollen is wél voor meer dan 90% een Nederlandse aangelegenheid. Concurrentie is er nauwelijks, want de pogingen van Taiwanese telers om in Taiwan leliebollen te telen, zijn op niets uitgelopen. De sierteelt in Taiwan

Kas met orchideeën.

zelf beslaat ongeveer 12.500 ha, waarvan 54% is bestemd voor de boomkwekerij (grotendeels graszoden), 36% voor de teelt van snijbloemen, 6% voor bloeiende potplanten en 4% voor de teelt van orchideeën, zoals Phalaenopsis en Oncidium.

Afzetsysteem

De Taiwanese afzet is goed georganiseerd. Van de productiewaarde van naar schatting € 350 miljoen wordt een kwart afgezet op de binnenlandse markt via één van de vijf veilingen die daarmee een zekere marktmacht hebben. De export verloopt vooral via daarin

gespecialiseerde handelaren en is geconcentreerd op enkele grote markten, zoals Japan en de VS. De laatste tijd ontwikkelen enkele grote producenten een eigen gezamenlijk afzetsysteem, waarbij wordt samengewerkt in verwerking, koeling, promotie, voorlichting, logistiek en verkoop.

Kwekersrecht

Taiwanese bloementelers richten zich vooral op de snijbloemproductie van enkele traditionele bloemsoorten, zoals chrysantheem, lelie en gladiolus. Daarnaast gaat hun aandacht naar de ontwikkeling en vermeerde-

Martijn Mellema, manager export bij Tref Group:

“Taiwan is ook springplank naar China”

Substraatproducent Tref Group is reeds lange tijd actief in Taiwan en marktleider in de groentesector. In de sierteeltsector is het bedrijf er echter nog niet actief. Manager export Martijn Mellema nam deel aan de handelsmissie om daar verandering in te brengen. Hij concludeert dat Taiwan een enorme sierteeltmarkt is, die veel mogelijkheden biedt voor Tref Group. “De kennis bij de kwekers op het gebied van substraten is redelijk en ze willen met een beter substraat betere resultaten bereiken. Veel Taiwanese kwekers hebben ook een kwekerij in China. Taiwan is daarom bovendien interessant als *gateway* naar China.” Het *matchmaking*-programma dat onderdeel was van de handelsmissie, bracht Mellema in contact met potentiële partners. Daarbij maakte hij gebruik van de meerwaarde die de missie hem bood ten opzichte van een individuele reis. “Netwerken door overheidsinstanties is in Taiwan belangrijk, omdat er veel waarde aan status wordt gehecht. Daarnaast was het voor Taiwanese partijen interessant om contact met ons te zoeken, omdat de diversiteit van de groep erg groot was. Ze hadden de mogelijkheid om op één dag alle deelnemende Nederlandse bedrijven te ontmoeten.”

Ondertekening samenwerkingsprotocol tussen gemeente Westland en Taiwan.

ring van inheemse bloemen als Phalaenopsis en Oncidium. Deze exporteren ze naar de VS, Japan en in kleinere hoeveelheden naar Europa. Enerzijds willen de Taiwanese producenten graag leren van Nederland, anderzijds willen ze een orchideeënindustrie opbouwen, waarin zij zelf de leiding hebben. Daarom zijn ze terughoudend in het exporteren van plantmateriaal naar Nederland. Taiwanese veredelaars hebben weinig aan de internationale beschermingsconstructies van het kwekersrecht. Taiwan, formeel een provincie van China, is geen lid van UPOV, de internationale unie tot bescherming van kweekproducten. In Taiwan is wél bescherming mogelijk van cultivars volgens de nationale *Plant Variety and Seed Act*, waarvan de laatste herziening op 1 juli 2005 in werking

Henk van den Boer, Wethouder gemeente Westland en Martin Olde Monnikhof, plaatsvervangend directeur Industrie & Handel bezoeken een orchideeënkas.

trad. Maar een artikel in deze wet maakt dat alleen mogelijk als er een bilaterale en wederkerige overeenkomst is tussen desbetreffende landen of als beide landen lid zijn

van UPOV. Voor Nederlandse bedrijven betekent dit in praktische zin dat ze alleen hun cultivars kunnen beschermen als ze een bedrijfsvestiging in Taiwan hebben.

Kansen voor sierteelt

Er liggen voor het Nederlandse bedrijfsleven kansen in de primaire productie van sierteeltproducten, de aanlevering van hoogwaardige tuinbouwtechnologie en de kennislevering op het gebied van veredeling. Daarnaast kan Nederland zijn kennis op het gebied van promotie en verkoop via retailers in Taiwan inzetten. Verder zijn er goede mogelijkheden om geautomatiseerde systemen voor de productie van potplanten te verkopen. Samenwerking met Taiwan voor het verder ontwikkelen van de Europese orchideeënmarkt is zeker ook een mogelijkheid, maar dan moet wel eerst een vertrouwensband worden opgebouwd tussen de Taiwanese ontwikkelaars van nieuwe variëteiten en de Nederlandse orchideeënproducten.

Onlangs verscheen het rapport 'Taiwan Ornamentals Market' over de sierteelt in Taiwan. Belangstellenden kunnen dit rapport opvragen bij Netherlands Trade & Investment Office (NTIO), e-mail nltaiagr@ntio.org.tw.

Arno van der Maarel,
orchideeënkweker:

"Binnenkort concreet soorten bestellen"

Arno van der Maarel runt een Phalaenopsis-kwekerij in het Zuid-Hollandse De Lier. Hij nam deel aan de handelsmissie uit nieuwsgierigheid naar de stand van zaken van de Phalaenopsis-teelt in Taiwan. Ook wilde hij de mogelijkheden van aanschaf van nieuwe Phalaenopsis-variëteiten weten. In meerdere opzichten werd Van der Maarel aangenaam verrast in Taiwan. "Bij de meeste bedrijven werden we met open armen ontvangen en mochten we alles zien. Er zijn relatief veel moderne glazen kassen en er wordt veel gewerkt met buitenschermen en pat&fan-systemen." De orchideeënteler ziet na het bezoek aan Taiwan goede mogelijkheden voor zijn bedrijf. "Ik denk dat ik er goede, nieuwe variëteiten kan kopen. Ik heb contacten gelegd met een aantal Taiwanese veredelaars van Phalaenopsis. Deze mensen komen binnenkort naar Nederland en ik hoop dan concreet soorten te kunnen bestellen. Door zo'n handelsmissie leer je de mensen achter de bedrijven kennen en krijg je een goede indruk van het werk dat het ministerie van LNV via de landbouwraad in het buitenland verricht. Maar bovenal is zakendoen *people's business* en daarvoor is een direct bezoek aan een land als Taiwan essentieel."

Link bekeken

Crashteam Oneerlijke Concurrentie

Dit keer gaat deze rubriek over een item op de zeer uitvoerige site www.minez.nl van het ministerie van Economische Zaken: het Crashteam Oneerlijke Concurrentie. EZ richtte dit team op met het doel een *level playing field* voor internationaal opererende Nederlandse bedrijven te creëren. Het Crashteam ontvangt, analyseert en behandelt klachten, verzoeken en gevallen met betrekking tot oneerlijke concurrentie waar het Nederlands bedrijfsleven in het buitenland mee te maken krijgt. Met veel zaken kan de Nederlandse agribusiness terecht bij de LNV-Vertegenwoordiging in het Buitenland. Maar bedrijven die te maken hebben met maatregelen van een buitenlandse overheid, kunnen bij het Crashteam aankloppen. Klik op site van EZ op 'Ondernemers' en u vindt meteen het kopje en het aparte site-gedeelte over het Crashteam. Ook treft u hier een klachtenformulier waarmee u klachten over tenderprocedures, onterechte staatssteun, buitenlandse overheden en discriminatie in de handel kunt melden. Een prima service van EZ aan het bedrijfsleven.

Tropcoat-project maakt tropische groenten groener

Insectenplagen in Thailand zijn veel groter in omvang dan hier. Om hun gewassen te beschermen, spuiten de Thaise boeren dan ook flink met insecticiden. Aan speciale zaadcoatings met insecticiden wordt gewerkt. Dit is niet alleen een effectievere en goedkopere manier van insectenbestrijding, maar bovendien veiliger voor de boeren en beter voor het milieu.

Zaadcoatings met insecticiden worden al volop en met veel succes ingezet in Nederland. Bijvoorbeeld in de strijd tegen de wortelvlieg en de koolvlieg. Op grond van deze ervaringen vatte de Nederlandse zaadveredelaar East West Seed International het idee op om dergelijke coatings te ontwikkelen voor zijn eigen markt: tropische groentezaden. Met subsidie van SenterNovem startte het bedrijf onlangs met het project Tropcoat. Het project valt in de categorie 'opkomende markten' van de subsidieregeling. Vanuit zijn kantoor in Thailand vertelt Bert van der Feltz, vice-president marketing van East West, over Tropcoat. "Zaadcoatings zijn niet nieuw, ook niet in de tropen. Wij produceren en verkopen bijvoorbeeld al jaren zaden met fungicidocoatings tegen schimmels. Insecticidocoatings in de tropen zijn wél nieuw. Het ontwikkelen van de juiste coating is heel specialistisch werk. Voor elke zaadsoort moet een aparte coating worden gemaakt, omdat elk gewas zijn eigen plaag kent. Tropcoat richt zich op het bestrijden van de plagen van vijf tropische gewassen, waaronder okra en hete peper."

Van kilo's naar grammen

Omdat East West zelf geen ervaring heeft met insecticidocoatings, zocht het bedrijf contact met het instituut Praktijkonderzoek Plant en Omgeving (PPO) van Wageningen Universiteit en Researchcentrum (WUR). Dit instituut is nauw betrokken bij het onderzoek naar insecticidocoatings voor Nederlandse groenten. Flip van Koesveld, landbouwkundige en projectmanager Azië bij PPO, geeft uitleg: "Doordat het bestrijdingsmiddel om het zaadje heen zit, wordt het opgenomen door de hele plant. De dosering

Komkommerzaad met een coating.

moet zó worden gedoseerd dat het insect het loodje legt en de plant gezond blijft. Het grote voordeel van een coating is dat je maar een fractie insecticiden nodig hebt van wat je zou gebruiken bij spuiten. Je hebt het niet meer over kilo's, maar over grammen per ha. Zaadcoatings kunnen een gewas een paar maanden lang volledige bescherming bieden."

Op naar een dubbele opbrengst

Volgens Van der Feltz is minder spuiten heel interessant voor de boeren in Thailand. "Ze zijn arm en insecticiden zijn duur. Minder spuiten is een keihard economisch argument. Met het bespaarde geld kunnen ze school-

boeken kopen voor hun kinderen. Bovendien is het de bedoeling dat de planten dankzij de zaadcoatings langer leven en dus meer vrucht dragen. Het zaad zal een paar procent duurder worden, maar misschien verdubbelt de opbrengst wel. Dat is wat we hopen te bereiken." Het Nederlandse succes zegt echter niet zo veel over de mogelijkheden van insecticidocoatings in de tropen. Zowel de planten als de plagen zijn nauwelijks met elkaar te vergelijken. Door de hitte en de vochtigheid zijn er in de tropen veel meer insecten dan in Nederland. De gewassen zijn er ook hoger, groeien sneller en staan vaak langer op het land. Bovendien gaat het om vruchtgewassen waarbij geen residu in de

‘Minder spuiten van dure insecticiden is een keihard economisch argument’

vrucht mag achterblijven. Of en hoeveel bescherming de coatings kunnen bieden tegen de tropische insectenplagen, wordt nu onderzocht.

Lab, kas, veld

Er worden kiemprouven gedaan met diverse soorten insecticiden in verschillende doseringen in de laboratoria van PPO in Lelystad. Daarna volgen tests in kassen. Van Koesveld: “Naar verwachting kunnen we over een jaar een paar kansrijke producten aanwijzen. Dat zijn de producten waarbij het plantje blijft leven. Wat de precieze effecten zijn op de plaag, wordt vervolgens in Thailand op het veld onderzocht.” In Thailand werkt East West samen met de Maejo universiteit naast het East West-veredelingsstation in Chiang Mai. “Bij veldonderzoek kijken we hoe de planten zich houden en hoe lang de coating de insecten op afstand houdt,” legt Van der Feltz uit. “Maar ook bijvoorbeeld of de zaden goed blijven als ze een tijdje in een winkel of buiten in de zon liggen.” Het totale onderzoek zal zo’n vier jaar in beslag nemen. Dan zijn de zaadcoatings gereed om in de markt gezet te worden. Van der Feltz: “In Azië wordt niet veel vernieuwends op deze markt gebracht. Het onderzoek duurt lang en kost veel geld. Daarom zijn wij zo gelukkig met

onze subsidie van SenterNovem. Met dit project ontwikkelen we een revolutionaire technologie.”

Welvaart en welzijn

De nieuwe technologie past goed in de filosofie van East West. Het bedrijf richt zich niet alleen op maximale winst, maar ook op het welzijn van de boeren en het milieu. “We zijn ons bewust van onze maatschappelijke positie,” stelt Van der Feltz. “We produceren voor de massa, voor de arme boeren. We zijn marktleider omdat de boeren onze producten kunnen betalen. We verkopen zaden in heel kleine verpakkingen, voor een halve dollar per

pakje. Genoeg zaad voor een flinke moestuin, en het kost niet meer dan een rol pepermunt. Door hogere opbrengsten en lagere kosten zullen de nieuwe zaadcoatings bijdragen aan een beter bestaan voor de boeren. Tegelijkertijd wordt het milieu een dienst bewezen. We zien hier de natuur kapotgaan, net als in Nederland in de jaren zestig. De boeren zijn laag opgeleid, ze hebben nooit geleerd hoe ze precies moeten spuiten. Ze spuiten vaak met illegale middelen, niet op de goede plaatsen en gebruiken veel te hoge doseringen. Je ziet nieuwe plagen kunstmatig ontstaan, doordat insecten resistent zijn geworden. Wij doen onderzoek om planten beter bestand te maken tegen ziekten, met eigenlijk als enige doel: minder spuiten. Dat werkt beter dan welke milieucampagne dan ook.”

Natuurlijk wordt East West zelf ook niet slechter van Tropcoat. Het bedrijf verwacht een enorme markt voor de gecoate groentezaden. De bij het project betrokken groenten worden in bijna heel Zuid- en Oost-Azië verbouwd, van India tot China. In veel van die landen is East West marktleider. Daarnaast staat het bedrijf bekend als technologisch innovator.

“Die positie willen we versterken. Dat is niet uit te drukken in dollars, maar voor ons wel onbetaalbaar,” aldus Van der Feltz.

Innovatiesubsidie Samenwerkingsprojecten Opkomende Markten

Het ministerie van Economische Zaken streeft ernaar de samenwerking tussen Nederlandse en buitenlandse ondernemingen te bevorderen. Daarom is 1 maart 2004 de regeling Innovatiesubsidie Samenwerkingsprojecten Opkomende Markten (ISOM) in werking getreden. Deze regeling stimuleert de technologische samenwerking tussen Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen met partijen uit een aantal opkomende markten. De regeling staat open voor projecten met partners in Brazilië, China, India, Indonesië, Maleisië, Thailand, Zuid-Afrika en Zuid-Korea.

Om in aanmerking te komen voor subsidie, moeten projecten voldoen aan vier criteria. Het moet om een samenwerkingsproject gaan tussen ten minste één Nederlands bedrijf en één of meer partners uit de geselecteerde opkomende markten die voor eigen rekening en risico aan het project deelnemen. Daarnaast moet er onderzoek worden gedaan naar een nieuwe technologie of een nieuwe toepassing van een bestaande technologie. Ook moet het project goede economische perspectieven bieden. Tot slot moet het project bijdragen aan een duurzame economische groei. Daarbij gaat het niet alleen om welvaart, maar ook om welzijn. Meer informatie is te vinden op www.senternovem.nl/om.

Kort graag...

V.l.n.r. Wouter Verhey, Magda van Meegeen, Janusz Golos.

In deze rubriek willen we de lezer laten kennismaken met de landbouwattachés. Contact met hen vindt vaak alleen telefonisch plaats. Het is altijd leuk een persoon die je via de telefoon kent, op een andere manier te leren kennen.

12 Vragen aan Wouter Verhey

Wat staat er op uw visitekaartje?
Radca d/s Rolnictwa, Żrodowska Naturalnego I Jakości Żywności, Ambasada Królestwa Niderlandów. Op de andere kant staat precies hetzelfde, maar dan in het Engels.

Wat heeft u het meest verwonderd bij de kennismaking met uw werkterrein?

De Poolse eindsprint. Ik kwam een jaar vóór de toetreding tot de EU naar Polen. Op dat moment stonden kranten en rapporten van de EU-commissie vol met geconstateerde gebreken bij de implementatie van het Acquis Communautaire. Polen zou het nooit halen met nog maar zo weinig tijd voor de boeg. Maar op het uur U had Polen het IACS-systeem op orde, kon de hectaresteen worden uitbetaald, waren de slachthuizen grotendeels EU-proof en waren de duizenden wetten geïmplementeerd. Als het moet, kan hier veel. Veel ambtenaren hebben er wel al hun vakantiedagen en weekenden voor moeten opofferen.

Wat is op uw werkterrein de grootste gemiste kans?

De vleesverwerkende industrie heeft te lang de kat uit de boom gekeken. Nu alle grote spelers uit andere landen al lang en breed

aanwezig zijn, is de Nederlandse vleessector in de oriënterende fase. Veel te laat. Verder moet hier een grote markt voor hagelslag zijn, afgemeten aan het aantal vriendinnetjes dat uit is op de boterhammen met hagelslag in het lunchpakket van mijn dochters.

Wat moet iedereen weten over het land waar u werkt?

Dat de Polen een zeer bewogen geschiedenis achter de rug hebben. Polen heeft tot de machtigste landen van Europa behoord, maar is ook lange tijd van de kaart verdwenen geweest. De Polen zijn nog niet zo lang geleden onder het communistische juk vandaan gekomen en hun handelen wordt nog sterk beïnvloed door het verleden. Polen is een landbouw-grootmacht in wording.

Wat moet je nooit doen in het land waar u werkt?

Een slok wodka nemen zonder eerst getoast te hebben. Drinken doe je namelijk nooit alléén en de toast is het signaal dat er weer een glaasje leeggedronken kan worden.

En wat juist wél?

Naar een Poolse opera gaan. Dat is zelfs leuk als je geen operaliefhebber bent.

Wat is het toppunt van plezier in uw werk?

Als team de klussen op het landbouwbureau klaren. We werken hier volgens de stelregel samen uit samen thuis. Op zo'n kleine afdeling in den vreemde is het zeer bepalend of je met elkaar uit de voeten kunt. Ik heb met Magda van Meegeen en Janusz Golos een zeer plezierig team hier in Warschau.

Noem tenminste één dagelijks terugkerende bezigheid

De spam uit onze mailbox verwijderen. Het mailsysteem heeft geen goede filter. Dagelijks komen er zo'n 30 junkmails binnen. Ik vraag me altijd af hoe al die mensen aan mijn mailadres komen. Wel blijf ik zo goed op de hoogte van allerlei middelen die het leven zouden moeten veraangenamen.

Wat is uw grootste irritatie?

Het Poolse wegennet. Er zijn nauwelijks snelwegen. Langzaam verkeer, zoals vrachtwagens en paard en wagen, wordt geacht zich in de berm voort te bewegen. Op de overblijvende smalle middenstrook vechten de snellere auto's het onderling uit. Een kwestie van knipperlicht aan en hopen dat de tegenligger op tijd besluit in te voegen. Polen heeft veruit het grootste aantal verkeersdoden in de EU.

Aan u de keuze: meer of minder regelgeving, en welke wet of regel zou volgens u onmiddellijk op de helling moeten?

In Polen en de Baltische staten ligt de verkoop van landbouwgrond aan buitenlanders tot 2016 aan banden. Daarvoor is gekozen om te voorkomen dat landbouwgrond grootschalig wordt opgekocht door rijke speculanten uit het Westen. Een begrijpelijke maatregel gezien de – nog – zeer lage grondprijzen en de inkomenssituatie van de gemiddelde Poolse boer. Maar voor Nederlandse boeren die hier hart en ziel in de opbouw van een boerenbedrijf steken, is het zuur dat het pachtcontract in principe bij elke verlenging opgezegd kan worden. Dit perspectief schrikt veel Nederlanders af. Voor deze groep zouden de regels wat minder strikt moeten zijn. Dit zou overigens ook de ontwikkeling van de Poolse landbouw ten goede komen.

Wat mist u het meest van Nederland?

Op de fiets naar het werk kunnen gaan. In Polen is dat geen goed idee.

Uw sleutelwoord voor de toekomst
Samenwerking en organisatie. Als de Polen bereid zijn tot wat meer onderlinge samenwerking, dan gaat de landbouw hier een grote toekomst tegemoet.

Importeur van tropisch fruit is

Een snelgroeiende omzet, winst en bananenboeren in Zuid-Amerika die daar als mede-eigenaren over meepraten en van mee profiteren. Agrofair uit Barendrecht noemt zich een '24-karaats Fair Trade-bedrijf'. De jury van de MVO-prijs 2005 dacht er net zo over en riep het bedrijf in een uitzending van Nederland in Bedrijf op zondag 30 oktober uit tot de winnaar.

Met duurdere Fair Trade bananen toetreden tot een markt die door twee giganten werd beheerst, leek in 1996 een *mission impossible*. Maar het werd een succesverhaal dat Wim Nienhuis (financieel directeur) niet had willen missen. Hij staat tijdens het buffet voorafgaand aan de uitreiking van de MVO-prijs, voor de stand van Agrofair. "Met bananen kun je je moeilijk onderscheiden. Er is veel mis op de bananenplantages en in de handel. Juist daar viel de grootst mogelijke verbetering te halen als het lukte." Inmiddels 'doet' Agrofair in alle soorten tropisch fruit. De producten worden onder het

Oké-merk vermarkt naar EU-landen en Fair Trade-koploper Zwitserland. Tal van boeren-coöperaties in Zuid- en Midden-Amerikaanse landen zijn leverancier en aandeelhouder geworden. De omzet maakte enorme sprongen voorwaarts, het laatst van € 28 miljoen naar € 40 miljoen. Om aan de vraag te kunnen voldoen, nam een bananencoöperatie met 200 leden in een jaar tijd 100 nieuwe boeren als lid aan. Dat leverde wel eens problemen op met kwaliteit en logistiek, zodat Agrofair soms 'nee' moest verkopen. Nienhuis: "Snel groeien is mooi, maar dat gaat niet zonder flinke groeipijnen."

Milieuvriendelijke bedrijfsvoering

Een uurtje later loopt de spanning behoorlijk op. Afgevaardigden van alle genomineerde bedrijven zijn aanwezig, compleet met schare medewerkers, aanhang en andere fans. Korte filmpjes over en interviews met de genomineerden wisselen elkaar af. Juryvoorzitter Pieter Winsemius praat in gewone mensentaal over maatschappelijk verantwoord ondernemen: "De makkelijkste samenvatting is dat een bedrijf moet passen in zijn omgeving. Dat betekent niet alleen geld verdienen, maar ook dat het op sociaal vlak en met het milieu in orde moet zijn. Dat

Trotse winnaar MVO-stimuleringsprijs 2005, Agrofair BV, links Renée Bergkamp (vierde van links), Directeur Generaal LNV en rechts Tineke Verburg, presentatrice van Nederland in Bedrijf, omringd door de medewerkers van het bedrijf.

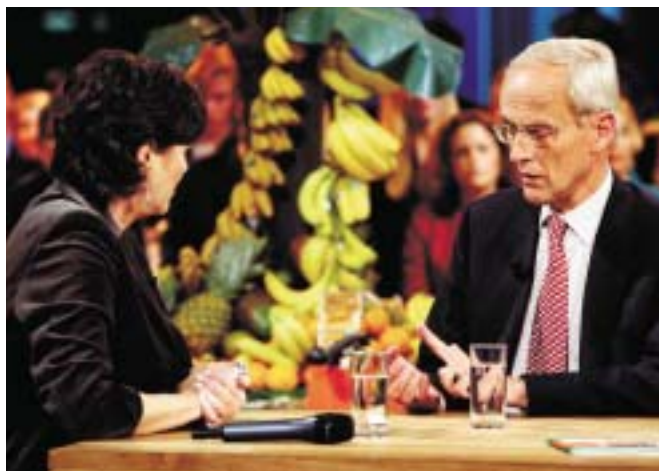
helemaal Oké

Directeur Industrie en Handel van het Ministerie van LNV, Roel Bol.

‘Het gaat niet alleen om geld verdienen’

Prof. P. Winsemius (voorzitter van de jury voor de MVO-prijs) legt aan Tineke Verburg uit wat de criteria zijn voor de beoordeling van kandidaten voor de MVO-prijs.

gaat steeds beter, want steeds meer bedrijven vinden het normaal om daaraan te werken.” De aanwezige ‘nominees’ hebben er in elk geval pret in.

Ben & Jerry

In de hoek van Ben&Jerry’s vliegen ijsbeker-tjes door de lucht. Maatschappelijk verantwoord ondernemen zit het bedrijf van Ben Cohen en Jerry Greenfield in de genen. Ze bereiden en vullen hun ijs met Fair Trade-

ingrediënten en bijvoorbeeld brownies van een bakkerij die ex-gevangenen en verslaafden een nieuwe kans biedt. Veehouder Hooch Antink levert met tien anderen de melk voor de fabriek die in Hellendoorn het ijs maakt voor de Europese markt. Met volop aandacht voor het welzijn van de koe en een milieuvriendelijke bedrijfsvoering. De veehouders beuren geen meerprijs voor hun melk, maar krijgen wel begeleiding door onderzoekers van Wageningen UR. “Daar-

mee krijg je veel beter inzicht in je eigen bedrijf en ga je ook winstgevender boeren,” aldus Antink.

Veldleeuwerik

De aanpak in het project Veldleeuwerik van het eveneens genomineerde Heineken lijkt veel op die van de ijsjes. Samen met de Coöperatie Agrarische Unie en het CLM werken tien akkerbouwers bewust aan een duurzame bedrijfsvoering. Niet alleen bij de teelt van gerst, maar in het hele bouwplan. Om een gezonde bodem te houden en met aandacht voor biodiversiteit en weidevogels. Het motto van Hagge de Vries, de ‘raw materials coördinator’, luidt niet voor niets: houd de veldleeuwerik in de lucht. De aan het project deelnemende akkerbouwer Klaas Pauw is erover te spreken. “Ze zijn niet met een boek vol normen naar ons toe gekomen, maar dagen ons uit met een stimulerende aanpak.” Volgend jaar breidt Veldleeuwerik uit naar 67 akkerbouwers.

MVO-prijswinnaars en imago

Tal van bedrijven bewijzen dat je met modern ondernemerschap een bijdrage kunt leveren aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Maar volgens Johan Wempe van MVO Nederland weet de omgeving daar soms niet zo goed raad mee. Tijdens het symposium voorafgaand aan de prijsuitreiking vertelde hij dat bedrijven die op MVO-gebied worden onderscheiden, in eerste instantie vaak als ‘geitenwollensokkenfiguren’ worden bekeken. Als dan blijkt dat ze goed verdienen, klinkt het ineens van ‘oohhh, die verdienen aan een maatschappelijk vraagstuk!’ MVO Nederland wil een kennisorganisatie zijn die samenwerking op MVO-gebied stimuleert en ondersteunt met specifieke marketingkennis.

Oké sinaasappel, Jeroen Kroezen, directeur AgroFair BV, de prijswinnaar van de MVO-prijs, Tineke Verburg, Prof. P. Winsemius (juryvoorzitter) en Klaske de Jonge (jurylid).

Bouman anthuriums

Mattijs Bodegom voert het woord namens Bouman, een anthuriumkwekerij die genomineerd werd om zijn vooruitstrevende personeelsbeleid. "Daar zijn we al jaren goed mee bezig, maar we hebben het nu met certificering zichtbaar gemaakt. Het is leuk om bij dit bedrijf te werken en sommige personeelsleden zijn er dan ook al heel lang."

Ecomel

Directeur Jan Zomerdijk van Ecomel stelt dat biologische melkveehouders tegenwoordig niet alleen idealisten zijn, maar ook ondernemers die goed rekenen. In het bedrijfsfilmpje vertelt een veehouder dat hij door minder krachtvoer en geen kunstmest een lagere melkproductie heeft, maar er toch in inkomen op vooruitging, dankzij de meerprijs voor biologische melk. "Een heel leuke vorm van landbouw bedrijven", zegt Zomerdijk.

‘Biologische melkveehouders zijn ook ondernemers die goed rekenen’

Ecomel verkoopt de zuivel onder het merk Zuiver Zuivel in de natuurvoedingswinkels en als ‘Groene koe’ in de supermarkten. Een covenant over biozuivel moet helpen om het aandeel te laten groeien naar 5% van de zuivelomzet in 2007.

Sociale kant bijzonder

Een wandelende Oké-banaan en dito sinaasappel met handjes aarzelen intussen of ze wel of niet in het camerabereik zullen gaan staan. Directeur Jeroen Kroezen van AgroFair

vertelt dat hij vijf jaar in Ecuador werkte en daar inzag dat ontwikkelen van business de beste vorm van ontwikkelingswerk is. Dat heeft hij als praktisch idealist met AgroFair kunnen voortzetten. In Zwitserland haalt het Fair Trade fruit een groot marktaandeel. "In Nederland wordt het te veel als nicheproduct gezien. Wij zien het als een groot product. De leveranciers krijgen een Fair Trade premie en delen als eigenaren mee in de winst. Dit verhaal is helemaal Oké."

Ten slotte mag het hoge woord eruit. Op de vraag van presentatrice Tineke Verburg wat de winnaar tot de winnaar maakt, antwoordt Winsemius: "Dat ze zich op meerdere onderdelen onderscheiden en vooral de sociale kant op heel bijzondere wijze vooropzetten. Bovendien doen ze dat niet met betrekking tot één product, maar voor een veelheid aan producten." Oftewel: AgroFair wint de MVO-stimuleringsprijs 2005. De sinaasappel stuiptert inmiddels voor de camera op en neer en probeert Verburg te omhelzen.

Prijs voor de laatste keer uitgereikt

De MVO-stimuleringsprijs is in 2005 voor de derde en laatste keer uitgereikt. In totaal heeft de jury (Pieter Winsemius, José van Eijndhoven, Jan Maris en Klaske de Jong) in drie jaar 135 inzendingen beoordeeld. Wat opviel, is het plezier van ‘persoonlijk ondernemerschap’ in deze bedrijven. LNV stopt ermee, maar neemt wel deel in het ‘Ei van Columbus’, de tweejaarlijkse prijs voor duurzaamheid en innovatie, die begin 2006 wordt uitgereikt. In 2004 werd in vier van de vijf categorieën gewonnen door bedrijven en organisaties uit de agrosector...

Overdekte groenteteelt in Mexico sterk in ontwikkeling

De glazen kas is in opmars in Mexico. Vooral door de toenemende export naar de VS heeft de beschermde teelt zich in de afgelopen zes jaar sterk ontwikkeld. Geavanceerde kassen bevinden zich vooral in de hoger gelegen, qua klimaat meest geschikte gebieden. Hier worden tomaten, paprika's en komkommers geteeld die voldoen aan de strenge Nederlandse eisen en waarmee Nederlandse tuinders hun productietekort in de wintermaanden kunnen aanvullen.

Mexico ligt qua breedtegraden voor een groot deel op gelijke hoogte met India en het zuidelijke deel van Noord-Afrika. Het is een groot land met ruim 100 miljoen inwoners en een oppervlak dat ongeveer gelijk is aan dat van Duitsland, Frankrijk en de Benelux samen. Een bergmassief strekt zich uit over het overgrote deel van het land, waardoor bijna de helft van het oppervlak boven de 1200 meter en een niet onaanzienlijk deel zelfs boven de 2000 meter ligt. Het gevarieerde klimaat maakt productie van diverse groenten mogelijk. Mexico bevindt zich in de mondiale top-10 van ten minste tien belangrijke groentesoorten. Het land is de belangrijkste producent van uien en sjalotten en op de ranglijsten van paprika's, aardbeien en tomaten bezet het respectievelijk de tweede, zesde en tiende plaats.

Concentratiegebieden

Vooral als gevolg van een groeiende export naar de VS is er sinds zes jaar sprake van een sterke ontwikkeling van de beschermde teelt. De kassenteelt heeft zich voornamelijk in het noordwestelijk deel van Mexico ontwikkeld. Daar bevindt zich meer dan 60% van het totale Mexicaanse kassenareaal van zo'n 2400 ha. Concentratiegebieden zijn de staat (schiereiland) Baja California (bijna 600 ha), de noordwestelijk gelegen kuststaten Sinaloa en Sonora (ruim 800 ha), de westelijke kuststaat Jalisco (450 ha) en de hoger gelegen staten in het binnenland (ruim 100 ha). Tussen deze gebieden bestaat een aantal belangrijke verschillen. Zo is in de noordwestelijk gelegen staten sprake van een wat lager technologisch niveau. De kassen met betere, vaak

Hoge (5,5 m) moderne glazen kassen (Venlo-type) in Mexico met verwachte opbrengst van ca. 70 kg. tomaat per m².

Nederlandse technologie bevinden zich vooral in de hoger gelegen gebieden die qua klimaat ook geschikter zijn om een betere kwaliteit te produceren.

Verschillen in grootte en groenten

Daarnaast zijn de bedrijven in Baja California en de noordwestelijk gelegen kuststaten veel groter – respectievelijk 28 ha en 16 ha – dan in de andere staten, waar minder echt grote maar wel veel kleine bedrijven van slechts 1 ha zijn. Van de in totaal circa 200 bedrijven in Mexico zijn er vier groter dan 100 ha. Verder zijn er zes bedrijven van 50 tot 100 ha, negen van 30 tot 50 ha en 34 van 10 tot 30 ha.

Vooral de grotere bedrijven hebben in diverse gevallen twee locaties. Het veruit grootste bedrijf in Mexico, Desert Glory, heeft zelfs vier locaties en is in totaal 320 ha groot. Ook het verschil in de soorten groenten die worden verbouwd, is opvallend. Tomaten vormen in totaal meer dan 50% van het areaal. Overall is de tomaat dominant, met uitzondering van de noordwestelijk gelegen staten, waar veel paprika's en komkommers worden geproduceerd.

Groeiend kassenareaal

Sinds 1999 is het kassenareaal met 300 ha (ruim 12%) gegroeid. Daarvan kan maximaal

Water speelt een belangrijke rol in de tuinbouw. Dit is watervoorraad voor één dag, opslag drainagewater en warmwateropslag voor 10 ha. tomaat.

25% als redelijk 'high tech' en 10% als echt geavanceerd worden gekwalificeerd. Verschillende bedrijven met meerdere jaren ervaring zijn gefaseerd overgestapt op geavanceerde kassen. Het gaat daarbij in alle gevallen om export naar de VS. De meeste van deze glazen kassen worden geplaatst in de hoger gelegen gebieden. De bedrijven met het hoogste technologische niveau zijn Bionatur (60 ha, met als doel 100 ha) en het in opbouw zijnde Ganfer (10 ha, met als doel 40 ha). De export naar de VS is proportioneel met de toename van het areaal gegroeid. Er was al een gestage groei van de totale export. In de laatste tien jaar is de export met één derde toegenomen tot 950.000 ton in 2005. Hiervan is ongeveer 125.000 ton kastomaat. De sterke toename van de paprika-export (200.000 ton in 2004) is vooral toe te schrijven aan de groei in de export van kaspaprika's.

Concurrentie en samenwerking

De toename van areaal en export en de verbetering van de technologie hebben tot een aantal interessante ontwikkelingen met Nederlandse betrokkenheid geleid. Zo opende een bedrijf in biologische bestrij-

‘Het totale Mexicaanse kassenareaal beslaat zo’n 2400 ha’

dingsmethodes onlangs een productie-eenheid en zette een zaadbedrijf een regionaal proefstation op. Ook is een kas van 3 ha gebouwd voor de productie van geënte tomatenplantjes en is een veilingbedrijf actief vanuit Mexico in aanvulling op de export van-

uit Nederland naar de VS. Volgens de FAO is Nederland's werelds grootste exporteur van tomaten, paprika's en komkommers. Mexico is voor deze producten de derde exporteur. Dit land exporteert vrijwel alleen naar de VS. Dat betekent dat Nederland en Mexico op de kasgroentemarkt in de VS concurrenten zijn. Omdat de Nederlandse productie in de wintermaanden veel kleiner is, terwijl er soms wel afzetverplichtingen in de VS zijn, kan Nederland dit tekort aanvullen met productie in Mexico. Dat kan óf door afspraken met bestaande producenten óf door het opzetten van productie in eigen beheer. Daarbij moet dan wel de kwaliteit van de vanuit Mexico geleverde groenten dezelfde zijn als die van de Nederlandse groenten. De meerwaarde van de kwaliteit betaalt zich namelijk alleen maar terug in de VS, waar de bestrijdingsmiddelen vrij geproduceerde 'kastomaat' wordt gewaardeerd en zijn hoge prijs opbrengt. Voor de tomaat, paprika en komkommer zijn Mexicaanse tuinders te vinden die aan de strenge Nederlandse eisen voldoen, maar voor andere kasgroenten, zoals aubergine en courgette, is vanuit Mexico nog geen aanvulling mogelijk.

Het klimaat is uitermate geschikt voor de vruchtzetting en geeft dus hoge opbrengsten.

Amerika

> Vogelgriep en MKZ / Rundvlees / Pluimvee

Vogelgriep en MKZ

In Argentinië is veel aandacht voor de vogelgriep in Europa en Azië. Er heerst verontrusting over het tijdig beschikbaar komen van vaccinaties voor het geval de situatie een mondiaal karakter zal krijgen. Het land importeert geen pluimveeproducten uit landen waar vogelgriep is geconstateerd. De MKZ-uitbraken in het zuiden van Brazilië zijn dicht bij huis en hebben tot concrete voorzorgsmaatregelen geleid. Er mogen geen runderen en rundvleesproducten uit de vijf zuidelijke staten van Brazilië worden geïmporteerd. De grenzen met Bolivia, Brazilië en Paraguay worden extra bewaakt en in de grensprovincies wordt het vaccinatieprogramma geïntensiveerd.

Meer Argentijns rundvlees naar Rusland

Argentijnse en Russische autoriteiten zijn in onderhandeling over een verdere toename van de rundvleesexport. De cijfers over 2004 en 2005 laten al een belangrijke groei zien: US\$ 147,4 miljoen in 2004 en US\$ 162,8 miljoen in het eerste halfjaar van 2005. Rusland is daarmee de belangrijkste exportbestemming voor Argentijns rundvlees.

Pluimveesector groeit gestaag

De afgelopen drie jaar vertoonde de Argentijnse pluimveesector een jaarlijkse groei van 10 tot 15%. De verwachting is dat dit groeitempo de komende vijf jaar zal kunnen worden voortgezet. De binnenlandse consumptie is in drie jaar toegenomen van 19 tot 25 kg per persoon. Een steeds groter gedeelte van de productie wordt geëxporteerd. In 2004 bedroeg de export 43.000 ton (US\$ 54 miljoen). In 2005 zal dit zeker 30% hoger liggen. De belangrijkste drie exportbestemmingen zijn Nederland, Rusland en Chili.

Overheid, bedrijfsleven en het nationaal agrotechnologisch onderzoek-instituut INTA hebben in september een samenwerkingsovereenkomst gesloten. Doel is de concurrentiekracht van de sector te versterken. Eén van de zwaartepunten van het akkoord is de ontwikkeling van nationale technologie ter vervanging van geïmporteerde technologie.

> Rundvlees / Landbouw

Grenzen dicht voor rundvlees

Het aantal landen dat de grens heeft gesloten of beperkingen heeft ingesteld voor Braziliaans rundvlees in verband met de uitbraak van MKZ in Mato Grosso do Sul (MS), is inmiddels gestegen tot

41. Volgens het ministerie van Landbouw betreft het de volgende landen: de Europese Unie, Noorwegen, Bolivia, Egypte, Mozambique, Namibië, Oekraïne, Paraguay, Peru, Singapore, Uruguay en daarnaast Argentinië, Chili, Cuba, Israël, Rusland en Zuid-Afrika.

Landbouw groeit fors

Uit het recent verschenen rapport *Review of Agricultural Policies in Brazil* van de OECD blijkt dat de Braziliaanse agribusiness de afgelopen jaren een snelle groei heeft doorgemaakt. Als deze ronde van WTO-onderhandelingen positief wordt afgerond, zouden het wegvallen van de wereldwijde douaneheffingen, exportsubsidies en interne landbouwsteun een extra inkomen voor de Braziliaanse economie genereren van bijna US\$ 2 miljard. Het grootste voordeel gaat naar de grote agribusiness-ondernemingen. In het rapport moedigt de OECD de Braziliaanse regering aan maatregelen te nemen waardoor ook de kleinschalige agrarische ondernemingen van deze ontwikkeling kunnen profiteren. Hoewel de afgelopen jaren de armoede wel is teruggedrongen, leeft ruim 60% van de plattelandsbevolking onder de armoedegrens.

Ondanks dat de EU nog steeds de voornaamste afzetmarkt is, kijken de Brazilianen toch steeds meer naar landen als Rusland en vooral China. De export van soja naar dat land steeg de afgelopen jaren naar 6 miljoen ton met in 2004 een waarde van US\$ 28 miljoen. De genoemde groei is gerealiseerd ondanks het feit dat de sector nauwelijks (minder dan 3%) of geen overheids subsidie ontvangt. Volgens cijfers van de OECD loopt dat percentage in de EU op tot ruim 30.

> Bio-garnalen

Tropische bio-garnalen

Sinds het voorjaar van 2005 zijn diepgevroren tropische bio-garnalen uit Ecuador bij natuurvoedings-

winkels in Nederland te koop. De biologische aquacultuur is sterk in opkomst. Het is een goed alternatief voor de reguliere visserij en de veelal onverantwoorde vormen van viskwekerij. Onder andere zalm, karper, forel en mosselen worden al biologisch gekweekt. De *International Federation of Organic Agriculture Movements* (IFOAM) heeft richtlijnen voor biologische aquacultuur opgesteld. Certificering wordt aangeboden door de Britse Soil Association en het Duitse Naturland. Een Nederlandse EKO-certificaat voor vis is er nog niet.

De bio-garnaal is een goed alternatief voor de reguliere visserij en kweek van garnalen, die bekend staan als zeer milieubelastend. Door een kleine maaswijdte van de netten is de garnalenvisserij verantwoordelijk voor maar liefst 1/3 van de wereldwijde bijvangst. Ook blijken reguliere garnalenkwekerijen verantwoordelijk voor wijdverspreide vervuiling en het verdwijnen van een kwart van alle tropische mangrovebossen. De biologische garnaal wordt zo natuurlijk mogelijk geteeld. Uiteraard worden hierbij geen antibiotica en chemicaliën gebruikt. Het voer en de meststoffen zijn van biologische oorsprong. Ook is er geen wildvang van jonge garnalen. Op deze manier worden vervuiling en schade aan mangrovebossen sterk beperkt.

VERENIGDE STATEN

LNV-bureau
Washington

- > Cheeseburger bill / Handelsakkoord Thailand / Ultragefiltreerde melk / Biologische voedingsmiddelen

Cheeseburger bill aangenomen

Het omstreden wetsvoorstel, de zogenoemde *cheeseburger bill*, dat rechtszaken over overgewicht tegen de voedingsmiddelenindustrie verbiedt, is half oktober aangenomen. Het is de tweede keer dat 'Personal Responsibility in Food Consumption Act' is geïntroduceerd én aangenomen in het Huis van Afgevaardigden. Het wetsvoorstel is afkomstig van Ric Kellers, de Republikeinse afgevaardigde voor Florida. De eerste keer dat het voorstel werd aangenomen, kwam het niet door de Senaat. Het gevolg was dat Keller het opnieuw moest indienen.

Branche-organisaties voor de voedingsmiddelenindustrie juichen het voorstel toe. De reactie van consumentenorganisaties is aanmerkelijk minder enthousiast. Zij zijn van mening dat het Huis van Afgevaardigden de verdediging van restaurantketens en voedingsmiddelenbedrijven op zich heeft genomen. Het wetsvoorstel zou weinig te maken hebben met persoonlijke verantwoordelijkheden van consu-

Ultragefiltreerde melk bij kaasbereiding

De Amerikaanse Voedsel en Warenautoriteit, de FDA, heeft op 19 oktober een voorstel gepubliceerd in de Amerikaanse staatscourant om het bereiden van gestandaardiseerde kaas en kaasproducten uit ultragefiltreerde melk toe te staan. Het gebruik van geconcentreerde melkproducten en melkpoeders als ingrediënt in kaas en kaasproducten was al toegestaan, maar voor de toepassing van de vloeibare of gedroogde ultragefiltreerde vorm als ingrediënt geldt nog een verbod. Met dit voorstel hoopt de FDA meer consistentie te bewerkstelligen met bestaande internationale identiteitsstandaarden voor kaas en kaasproducten. Tot 17 januari 2006 kan op het voorstel gereageerd worden.

umenten en alles met het verlenen van een gunst aan een machtige industrie met krachtige politieke banden.

Vrijhandelsakkoord Thailand

De VS en Thailand hebben op 21 oktober de vijfde ronde van een bilateraal vrijhandelsakkoord afgesloten. Er is veel voortgang geboekt op het gebied van diensten, investeringen en financiële dienstverlening. Ook technische handelsbarrières kwamen aan de orde, evenals arbeids- en milieuzaken. Partijen zetten hun overleg in november voort.

De VS zijn met US\$ 6,4 miljard de op één na grootste importeur in Thailand. Het akkoord zal vooral gunstig zijn voor Amerikaanse exporteurs van agrarische producten. De VS zijn op dit moment de belangrijkste leverancier van landbouwproducten, waaronder katoen, tarwe, sojabonen, sojameel, huiden en pelzen, diervoeder, zuivelproducten en verwerkte voedingsmiddelen. Het akkoord zal de verkoop van deze en andere producten, zoals rund- en varkensvlees, verder stimuleren. De waarde van de agrarische export van de VS naar Thailand was in 2004 US\$ 684 miljoen, een stijging van 67% sinds 1999. Thailand is nummer zeventien op de ranglijst van agrarische exportmarkten.

Sterke groei invoer biologische voedingsmiddelen

Steeds meer biologische voedingsmiddelen komen niet van eigen

bodem, maar worden geïmporteerd. Fabrikanten proberen de kosten te drukken door bijvoorbeeld niet alleen bananen en koffie te importeren, maar ook traditionele Amerikaanse grondstoffen, zoals sojabonen, fruit en groenten. Naar schatting is in 2002 voor een bedrag van US\$ 1,5 miljard aan biologische voedingsmiddelen geïmporteerd. In datzelfde jaar werd voor een bedrag van slechts US\$ 125 miljoen geëxporteerd. Relatief weinig Amerikaanse boeren zijn bereid de overgang te maken van traditionele naar biologische productie, een kostbaar proces dat drie jaar in beslag neemt. De vraag voor veel producten is dan ook groter

dan het aanbod in de VS. In de tussentijd is de productie van biologische grondstoffen in het buitenland sterk toegenomen. Voor Amerikaanse boeren is het moeilijk concurreren tegen buitenlandse prijzen. Voor biologische productie moeten meer arbeidskrachten worden ingehuurd en goedkope arbeidskracht is een stuk gemakkelijker te vinden in armere landen. De toegenomen import wordt beschouwd als een grote gemiste kans voor de Amerikaanse agrarische sector. Biologische melk is een uitzondering. Als gevolg van een zeer gecompliceerde constructie voor de kwaliteitseisen van zogenoemde *Dairy Grade A* zuivelproducten zoals room, zure room, melk, karnemelk en yoghurt, vindt vrijwel geen import van deze producten plaats. Amerikaanse fabrikanten van biologische melkproducten als Stonyfield Farms, Organic Farm en Horizon kunnen nog wel voldoen aan de huidige contracten, maar er is geen ruimte om aan het assortiment nieuwe producten toe te voegen. In 2004 steeg de vraag naar biologische melk met 30%. Deze ongekende stijging is de katalysator voor het aanbodprobleem.

Korte berichten uit het buitenland

Azië

 JAPAN
LNV-bureau Tokio

- > Rundvlees / EU-seminar en FOODEX 2006

Rundvleesconflict nadert einde

De ontknoping van het rundvleesconflict tussen Japan en de VS, dat

bijna twee jaar geleden begon met de ontdekking van een BSE-geval in Texas, komt gestaag naderbij. De hervatting van de invoer van Amerikaans rundvlees lijkt nog vóór de jaarwisseling tot de mogelijkheden te behoren. Hoe de markt uiteindelijk zal

reageren op de opheffing van het invoerverbod, is nog afwachten. Het zal moeilijk worden voor de Amerikanen om hun oorspronkelijke positie te heroveren. Ten eerste komt de kwantiteit van het straks toegestane Amerikaanse rundvlees slechts tegemoet aan 10 tot 20% van de behoeften van de industrie. Ten tweede nemen veel bedrijven in het restaurantwezen en de retail een afwachtende houding aan uit zorg over de veiligheid van Amerikaans vlees en de reactie van de consument. Een aantal grote handelshuizen treft al wel voorbereidingen voor de hervatting van de import, maar opvallend zijn daarbij de inspanningen om garanties over de leeftijd en veiligheid van het vlees te krijgen. Daarvoor worden contracten afgesloten met Amerikaanse vleesbedrijven die aan de eis van traceerbaarheid kunnen voldoen. Verder heeft de langdurige afwezigheid van de Amerikanen leveranciers van rundvlees uit andere landen, vooral Australië, de kans gegeven om vaste voet aan de grond te krijgen. De heropening van de Japanse markt kan leiden tot een daling van de prijs van 'veilig' Japans rundvlees. En mocht tegen alle verwachtingen in de invoer van Amerikaans rundvlees opeens toch sterk aantrekken, dan ligt ironisch genoeg aan het einde van het tweede kwartaal het gevaar van vrijwaringsmaatregelen op de loer. Het worden nog even geen gemakkelijke tijden.

ZUID-KOREA
LNV-bureau Seoul

> Rijstakkoord

Rijstakkoord nog steeds niet geratificeerd

Het rond de vorige jaarwisseling gesloten rijstakkoord van Zuid-Korea met negen rijstexporterende landen, wacht nog steeds op ratificering door het Nationaal Parlement. Onder sterke druk van de 4 miljoen rijstboeren in Korea blokkeerden de leden van een kleine oppositiepartij op 23 september het parlementsgebouw om de afgevaardigden af te houden van stemming over het moeizaam bereikte akkoord. De kansen dat het rijstakkoord wordt aangenomen, hangen in feite af van de stemmingsmethode. Bij een open stemming wordt het waarschijnlijk verworpen, bij een besloten stemming zou het kunnen worden aangenomen. De boerenorganisaties denken dat de Koreaanse regering moet wachten op de op handen zijnde nieuwe tariefregelingen. De regering is echter van mening dat Korea niets beters kan krijgen dan de 10 jaar gratieperiode die is afgesproken. Het zou zeker

niet mogelijk zijn als elfde economie van de wereld de status van ontwikkelingsland te verkrijgen. De regering is behoorlijk in verlegenheid gebracht door het uitblijven van de ratificering. Allerlei afspraken die in de marge van het akkoord zijn gesloten, kunnen niet worden nagekomen en ook de

afgesproken rijstquota voor de rijstexporterende partners kunnen niet worden toegelaten. Om de rijstboeren in het gareel te houden, heeft de regering nu allerlei financiële douceurtjes aangekondigd, waarmee vele honderden miljarden Won (1 miljard Won = € 800.000) zijn gemoeid.

Korte berichten uit het buitenland

Europese Unie

BELGIË
LNV-bureau Brussel

> Gewasbeschermingsmiddelen / Biodiesel / Supermarkten / Fruitterminal

Overname bedrijf gewasbeschermingsmiddelen

De Aveve groep neemt de Sanac groep over, een belangrijke distributeur van gewasbeschermingsmiddelen. Met de overname krijgt Aveve een betere toegang tot de markt van plantenbescherming in West- en Oost-Vlaanderen, waar Sanac een sterke positie heeft. Sanac verkoopt naast gewasbeschermingsmiddelen ook plantenvoeding, zaden en allerlei benodigdheden voor de tuinder. Het bedrijf heeft vestigingen in Roeselare, Sint-Katelijne-Waver en Lochristie en haalde vorig jaar met 125 mensen een omzet van € 61 miljoen. Door de overname van Sanac richt Aveve zich weer op haar kernactiviteiten: directe diensten aan de landbouwer. Aveve verkocht eerder dit jaar Covee, een

bedrijf in diepvriesproducten. Aveve telt 2400 werknemers en haalde vorig jaar een omzet van € 900 miljoen.

Nieuwe fabriek biodiesel

Het Amerikaanse bedrijf Cargill wil in België een fabriek bouwen voor de productie van biodiesel. Na Oleon en het Oost-Vlaamse Bioro is Cargill het derde bedrijf dat zijn interesse bekendmaakt. Het project is nog in een onderzoekfase. Het Amerikaanse Cargill is de grootste specialist in plantaardige oliën. Het bedrijf is in Duitsland al vier jaar actief op het gebied van biodiesel via een joint venture met Wittenberge. Indien Cargill in België gaat produceren, gebeurt dat in Gent of Antwerpen. Het bedrijf heeft momenteel fabrieken in Gent, Antwerpen en Izegem. De Belgische overheid gaat een quotum van 350.000 ton biodiesel en 150.000 ton bio-ethanol toewijzen. Het zijn de hoeveelheden die volgens de EU-richtlijnen in 2010 in België nodig zijn. De federale regering

Gratis EU-seminar in combinatie met FOODEX 2006

Het EU management cursusprogramma Distribution & Business Practices dat van 6 tot en met 10 maart 2006 in Japan plaatsvindt, richt zich onder meer op de voedingsmiddelen- en drankmarkt. De EU subsidieert het programma dat naast seminars en casestudies ook bedrijfsbezoeken in Japan aan wholesalers, retailers en supermarkten omvat. De mogelijkheid bestaat om aansluitend deel te nemen aan de FOODEX 2006. De EU betaalt het volledige seminar, inclusief de reiskosten in Japan. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Kaizen Consultancy, mevrouw drs. T.D. Wesseldijk, telefoon/fax 071-5230370, e-mail: kaizenconsultancy@hotmail.com.

heeft echter nog altijd geen aanbesteding uitgeschreven met de voorwaarden waaraan de kandidaten moeten voldoen om in België accijnsvrij biodiesel en bio-ethanol te mogen leveren. De coördinator voor het project biodiesel bij Cargill België denkt dat een eigen productie-eenheid in België een noodzakelijke voorwaarde wordt om te kunnen meedingen. Oleon heeft zijn capaciteit biodiesel vastgelegd op 95.000 ton, een project van € 19 miljoen. Verwacht wordt dat zowel Cargill als Bioro ook een quotum van minstens 100.000 ton per jaar vraagt. Alle kandidaten wachten met ongeduld op de voorwaarden van aanbesteding. Pas dan kunnen concrete plannen gemaakt worden.

Delhaize toont interesse in Italiaanse keten

Supermarktgroep Delhaize is geïnteresseerd in de Italiaanse keten Esselunga. Esselunga telt 127 winkels, heeft een marktaandeel van circa 3% en haalt jaarlijks een omzet van ongeveer € 4,3 miljard. In november vorig jaar berichtte de Italiaanse krant *La Repubblica* in de wekelijkse bijlage *Affari e Finanza* ook al over een mogelijke toenaadering tussen beide groepen. Analisten reageerden toen gemengd. Ze zagen weinig in een overname door Delhaize, omdat Italië een moeilijke, verdeelde markt is. Maar ze verwezen wel naar de bestaande banden tussen de twee ketens, die beide deel uitmaken van dezelfde aankoopgroepering. Bovendien verkoopt Delhaize in zijn supermarkten een aantal merkproducten van Esselunga, waaronder pasta's. De groep heeft in Europa winkels in België, Griekenland, Roemenië en Tsjechië. Daarnaast heeft Delhaize een belangrijke afdeling in de VS en een reeks vestigingen in Indonesië. Vorig jaar behaalde het bedrijf een omzet van € 17,97 miljard en een nettowinst van € 211 miljoen.

Nederlandse havengroep koopt Antwerpse fruitterminal

Door de overname van de fruitafdeling van HesseNoordNatie (HNN)

krijgt de Nederlandse havengroep Kloosterboer voor het eerst voet aan de grond in de Antwerpse haven. Kloosterboer is gespecialiseerd in transport en overslag van gekoelde voedingsproducten, vooral fruit. De groep opereerde tot nu toe vanuit een aantal Nederlandse havens. Voor HesseNoordNatie, dat zich meer en meer concentreert op containerbehandeling, was de fruitafdeling geen kernactiviteit meer. De fruitterminal van HNN kon zich de afgelopen jaren nauwelijks staande houden in de concurrentieslag met het veel grotere *Belgian New Fruit Wharf* (BNFW). Om het tij te keren, ging HNN nog wel de strijd aan met BNFW om Chiquita binnen te halen, maar dat mislukte. Bovendien stapte in juli van dit jaar Dole, de grootste klant van HNN, over naar BNFW. Volgens HNN, onderdeel van de Singaporese havengroep PSA, was verkoop van de fruitterminal aan een grote havengroep de beste manier om de toekomst van deze afdeling in Antwerpen te verzekeren. Kloosterboer ziet Antwerpen als een strategische uitvalsbasis voor verdere expansie.

DENEMARKEN LNV-bureau Kopenhagen

> Nieuw melktype / NCD

Melk zonder melksmaak

Het zuivelconcern Arla heeft een nieuw melktype ontwikkeld dat deze herfst nog in de winkels zal liggen. De nieuwe 'Mini 30' is geba-

seerd op magere melk (0,5% vet), waarbij een deel van de lactose is verwijderd. Hierdoor is de typische melksmaak sterk afgezwakt. Het product is bedoeld voor mensen die niet van melk houden.

Op de valreep toch nog NCD?

In een pluimveestapel van 41.000 dieren in het zuiden van Jutland zijn dieren met symptomen van *Newcastle Disease* (NCD) gevonden. Er is meteen een veiligheidszone rond het bedrijf in Broager gelegd. Al na drie dagen kon met behulp van de zogenoemde PCR-techniek worden vastgesteld dat het inderdaad NCD was. De pluimveehouderij is geruimd. Om NCD te voorkomen, is sinds 30 oktober 2004 inenting verplicht op commerciële bedrijven. Desbetreffende pluimveestapel was nog niet gevaccineerd, omdat de kippen al voor de verplichtstelling van de enting broedeieren produceerden. Het was één van de laatste ongevaccineerde bedrijven. Vanaf 1 september 2005 moet ook pluimvee dat door particulieren gehouden wordt, gevaccineerd worden als de dieren op tentoonstellingen of markten gebracht worden.

De laatste uitbraak van NCD in Denemarken was in 2002. Toen waren er 135 uitbraken. Destijds werd ervan uitgegaan dat de ziekte door wilde vogels werd overgebracht. De kosten bedroegen naast verlies aan marktaandelen en vernietiging van productie maar liefst ongeveer DKK 200 miljoen (€ 26,8 miljoen).

GRIEKENLAND LNV-bureau Athene

> Delta Groep / Supermarktcrisis

Delta koopt Nestlé-fabriek

De Delta Groep heeft de Nestlé-fabriek bij Plati Imathias in het noorden van Griekenland gekocht. Onderdeel van de deal zijn de producten van het merk Vlachas en de melkzone van Nestlé Hellas in Noord-Griekenland. Door toevoeging van het marktaandeel van Nestlé van witte melk (in 2004 in waarde 6,9%) komt Delta op een marktaandeel van 30%. Daarmee streeft het bedrijf Friesland Foods Hellas voorbij, dat met een marktaandeel van 24% in 2004 nog lijst-aanvoerder was. Onduidelijk is voornamelijk wat de relatie van Delta met Nestlé zal zijn ten aanzien van de overige producten/merken van Nestlé Hellas op de Griekse markt. Het gerucht gaat dat de afzet van producten als Nestlac, Nestlé Mon Ami/Junior en Nestlé Omega zal worden voortgezet door Delta tegen betaling van royalties aan Nestlé Hellas. De plannen van het Nestlé-management zouden gaan in de richting van andere strategi-

sche sectoren. Insiders vermoeden dat er sprake is van een bredere samenwerking tussen Delta en Nestlé. De volgende stap zou wel eens betrekking kunnen hebben op de ijs-poot van de Delta-groep. Consumptie-ijs is voor Nestlé van dusdanig strategisch belang, dat de speculaties zelfs gaan in de richting van volledige overname van Delta Consumptie-ijs.

Crisis in supermarktland?

Het is nog niet zo lang geleden dat de Mededingingscommissie aan

zeven supermarktketens fikse boetes oplegde vanwege onderlinge afspraken voor handhaving van prijzen op een hoog niveau. Inmiddels klaagt de sector over een daling van de omzet van levensmiddelen met 2% tot 8%. In november gingen negen ketens desondanks over tot prijsverhogingen variërend van 2% tot ruim 10%.

Van 19 productcategorieën zou het omzetvolume in de periode januari-augustus 2005 zijn teruggelopen, waaronder melk (-2%), yoghurt (-6%), pasta's (-3%), margarines (-8%), tomatenproducten (-6%), visconserven (-7%), zout (-5,5%), olijfolie (-2%) en zaadolie (-3%). Het gaat om producten die zo'n 20% van de omzet zouden uitmaken. De omzetzijde van yoghurt wordt toegeschreven aan het schandaal rond de beschimmelde yoghurt van FAGE van dit voorjaar, waarvan de markt zich nog niet hersteld zou hebben. De verminderde verkoop van olijfolie zou komen door de hoge prijzen, die de consument aanzetten tot aankoop van losse olie. Ook de vermindering van het besteedbaar inkomen speelt ongetwijfeld een rol. Gaf een gemiddeld Grieks gezin vijf jaar geleden nog 22,5% van het besteedbaar inkomen uit aan voedingsmiddelen, inmiddels zou dit percentage zijn gedaald naar 17,5. Niet alleen koopt de consument bedachtzamer in, er blijkt ook sprake van een toenemende belangstelling voor huismerken, die in de meeste gevallen circa 10% van de omzet uitmaken. Bij Carrefour zou het gaan om 20%, bij Dia en Lidl zelfs om 50% en meer.

IERLAND LNV-bureau Londen

> Rundvlees / SuperValu-supermarktketens / Rundvleesprijzen

Rundvleescampagne

Tijdens de Anuga-levensmiddelenbeurs in Keulen werd bekendgemaakt dat de primeur van de Ierse rundvleescampagne van € 10 miljoen (voor een periode van drie jaar) op het Europese vasteland

SuperValu supermarktketens versterkt

Prijsvlechter SuperValu-supermarktketens in Ierland (eigendom van Musgrave) is gefuseerd met de kleine particuliere supermarktketens Petitt's in Wexford. Het gaat om een keten van vijf winkels in desbetreffende regio. De winst voor belastingen bedroeg in 2003 bijna € 3,2 miljoen. Het bedrijf blijft eigendom van de familie Petitt, maar gaat een samenwerkingsverband aan met de SuperValu-keten, die bestaat uit een reeks franchise-winkels.

voor Duitsland en Nederland is. De promotiecampagne is gericht op een grotere consumptie van Ierse rundvlees in negen Europese landen via 8.000 supermarkten. De campagne moet 40 miljoen consumenten bereiken. Nederland is volgens de agrarische exportpromotieorganisatie het grootste afzetkanaal voor Ierse rundvlees via de detailhandel. Meer dan de helft van de 40.000 ton Ierse rundvlees dat naar Nederland wordt geëxporteerd, wordt afgezet via de Nederlandse supermarkten. De campagne zal plaatsvinden in ruim 1.100 supermarkten van de grootste vier supermarktketens, die samen 60% van de omzet in de Nederlandse levensmiddelen-detailhandel in handen hebben. Albert Heijn is daarbij met 700 winkels het meest prominent. In een periode van vier weken zullen ongeveer een half miljoen reclameverpakkingen met Ierse rundvlees vergezeld van een receptenboekje hun weg naar de Nederlandse klanten moeten vinden.

Rundvleesprijzen weer in de lift

De prijzen voor rundvlees zitten weer in de lift. De voornaamste oorzaak van deze marktbeveging lijkt in het land zelf te liggen. Boeren lijken hun dieren achter te houden en betere tijden af te wachten.

Analisten zoeken de oorzaak niet in de MKZ-uitbraken in Brazilië. Toch lijkt het gezegde 'de één zijn dood is de ander zijn brood' van toepassing op de rundvleessector, nu de publiciteit rond de vogelgriep weer een stimulans kan zijn om rundvlees te eten. Maar op veruit de belangrijkste exportmarkt voor Ierse rundvlees, namelijk het Verenigd Koninkrijk, is nog geen sprake van ook maar enige vermindering in de consumptie van kip.

Tijdens regionale rundvleesconferenties van de studie- en voorlichtingsdienst van het ministerie van Landbouw en Voedsel, Teagasc, en de agrarische exportbevorderingsorganisatie Bord Bia is gebleken dat dit jaar 80.000 minder runderen zijn geslacht dan vorig jaar. Bord Bia verwacht voor 2006 een ruim aanbod, gezien de scherpe daling in de export van levende dieren in 2004 (ten opzichte van 2003) en de mogelijkheid dat boeren dieren zullen 'meenemen' van het laatste kwartaal van 2005 naar het eerste kwartaal van 2006.

ITALIË LNV-bureau Rome

> Voedingsindustrie / Tomaten / Tabak

Toekomst voedingsindustrie

De koepelorganisatie Federalimentare bracht een rapport uit over de toekomst van de voedingsindustrie in 2015. Het vooruitzicht is niet erg rooskleurig. Er wordt weliswaar productiegroei voorspeld, maar ook een kostenstijging en een inkomensdaling. De afhankelijkheid van import zal toenemen, vooral voor tarwe en soja. Momenteel bestaat de industrie uit circa 6700 bedrij-

ven. De omzet in 2004 was € 105 miljard. De sector verwerkt ruim 70% van de nationale landbouwproductie en wordt gezien als wereldwijde ambassadeur van de 'Italian style'. In 2015 zal minder gebruik worden gemaakt van nationaal basismateriaal. Federalimentare draagt in het rapport oplossingen aan waar de sector zelf weinig of geen invloed op heeft, zoals verbetering van de infrastructuur, verlaging van de externe kosten en vermindering van de bureaucratie. De sector kan wel een rol spelen op het gebied van nieuwe vormen van promotie van het Italiaanse product ('Made in Italy' is niet voldoende), schaalvergroting en hogere investeringen. Zie voor meer informatie: www.federalimentare.it.

Bescherming voor gepureerde tomaat

De Italianen proberen hun nationale producten te beschermen tegen concurrentie. Op het gebied van bliktomaten is de Chinese concurrentie de afgelopen jaren sterk gegroeid. De Chinese productie van tomaten bedraagt ruim 20 miljoen ton, terwijl de productie van de

gehele EU net boven de 15 miljoen ton ligt. Daarbij steekt het aandeel van Italië met zo'n 6 miljoen ton fors boven de anderen uit. Meer dan 85% is bestemd voor de industrie en wordt verwerkt tot onder meer blik tomaat en puree. Vorig jaar was er een groot productieoverschot. De telers hebben het daardoor nu aan de stok gekregen met de conservenindustrie. De werkers komen hun contractafsprake

Tabak voor Japan

De EU neemt slechts 5% (300.000 ton) van de mondiale tabakproductie voor haar rekening. Italië voert met circa 120.000 ton de top-5 van EU-producenten aan. Daarna komen Duitsland, Frankrijk en Griekenland. De Italiaanse teeltmethoden zijn vaak verouderd en de kwaliteit is over het algemeen niet hoog. Daarom is de sector blij met de intentieverklaring die minister Alemanno van Landbouw heeft ondertekend met Japan Tobacco International. De overeenkomst houdt in dat JTI jaarlijks een stijgende hoeveelheid Italiaanse tabak zal afnemen. Het bedrijf zal daarbij investeren in een programma voor onder meer kwaliteitsverbetering. De overeenkomst volgt op een dergelijk akkoord met Philip Morris eerder dit jaar. Alemanno hoopt dit najaar ook een partner te vinden in British American Tobacco.

ken niet na en kopen liever goedkopere Chinese tomatenpuree. Tegen dit 'verraad' lijkt nu een beschermingsmechanisme te zijn gevonden in de vorm van een decreet. Hierin is de productiemethode van gepureerde bliktomaten vastgelegd. Om 'passata di pomodoro' te mogen heten, moeten verse tomaten worden gebruikt en geen tomatenpuree.

NEDERLAND

> Rijn Schelde Delta

Bundeling logistieke kracht Rijn Schelde Delta

Nederland Distributieland (NDL) en het Vlaams Instituut voor de Logistiek (VIL) willen meer samenwerken om de Rijn Schelde Delta als aantrekkelijkste logistieke regio van Europa te positioneren. De Rijn Schelde Delta is het gebied tussen Oostende en Amsterdam, inclusief het Nederlandse en Belgische ach-

terland. Beide logistieke verenigingen maakten dit bekend op 11 oktober tijdens de conferentie 'Eén plus één is drie?' in Antwerpen. Voor de verankering van de in de Rijn Schelde Delta aanwezige bedrijven is het vooral belangrijk dat de nationale en Europese overheden het vestigingsklimaat verbeteren, meer mogelijkheden creëren voor multimodaal vervoer en kiezen voor een heldere internationale positionering van het gebied. Daarnaast willen NDL en VIL nog intensiever samenwerken op het gebied van kennisontwikkeling. Wel zullen Nederland en Vlaanderen op hun unieke kwaliteiten als regio's verstandig blijven concurreren. Dat vergt grote inzet van alle betrokken partijen. De dagvoorzitters concludeerden dan ook dat de tussenstand op dit moment 'Eén plus één is twee en een half!' is.

NOORWEGEN

LNV-bureau
Kopenhagen

> Nieuwe ministers

Nieuwe ministers Landbouw en Voedsel

In de tweede roodgroene regering van premier Jens Stoltenberg zijn de volgende ministers benoemd:

1. Centruumpartijlid Terje Riis-Johansen als minister van Landbouw en Voedsel. Riis-Johansen heeft een landbouwopleiding en heeft sinds zijn afstuderen altijd poli-

tieke taken op zowel lokaal, provinciaal als nationaal niveau uitgeoefend. Daarnaast was hij eigenaar van een hoveniersbedrijf. Hij is tegenstander van het EU-lidmaatschap.

2. Helga Pedersen van de Partij van de Arbeid als minister van Visserij en Kustaanleggen. Pedersen heeft Sovjet-Russische geschiedenis gestudeerd en zit sinds 1999 in de provinciale vertegenwoordiging van Finnmark. Zij spreekt naast Noors ook Engels, Frans, Russisch en Samisch. Volgens het verbond van Visserijreders is zij een competent visserijpolitica.
3. Helen Bjørnøy van de Sociaal Linkse Partij als minister van Milieubescherming. Bjørnøy is theologe en was van 1987 tot 1991 dominee in Drammen. Tevens heeft ze in haar loopbaan een grote inzet op sociaal gebied getoond.

POLEN

LNV-bureau
Warschau

> Zuivel / Vlees / EU-subsidies

Zuivelsector veroverd EU-markt

Poolse zuivelproducten zijn 20 tot 30% goedkoper dan Europese en hebben de EU-markt stormenderhand veroverd. Deze boom was mogelijk dankzij de modernisering van de Poolse fabrieken en de invoering van moderne technologieën. Volgens het hoofdkantoor van het Bureau voor de Statistiek (GUS) steeg in 2004 de totale opbrengst van de zuivelbranche met 20% tot PLN 15,2 miljard (€ 3,86 miljard). Tegelijkertijd veroorzaakte een grote vraag in de export een scherpe stijging van de prijzen van producten op de plaatselijke markt. In het afgelopen jaar exporteerden zuivelproducenten producten ter waarde van PLN 1 miljard (€ 254 miljoen), een toename van 70% ten opzichte van het jaar daarvoor. Volgens Jacek Okrzesik van het tijdschrift *Agro Trendy* zijn de winsten in de sector nu licht aan het dalen vanwege de stijging van de melkprijzen. In 2004 steeg de gemiddelde prijs per 100 liter melk met 21%.

Japan geïnteresseerd in Pools vlees

Vanaf oktober kunnen varkensvleesproducenten hun producten exporteren naar Japan. Dit land heeft besloten zijn markt voor Polen open te stellen. Met 100 miljoen inwoners is Japan een aantrekkelijke, maar ook veeleisende markt voor Poolse producenten. De vleesprijzen zijn er 20% hoger dan in andere landen in de regio en er is een constante vraag naar producten van hoge kwaliteit. Volgens de plaatsvervangend chef van de Veterinaire Dienst, dr. Cezary Bogusz, zijn 60 Poolse bedrijven geïnteresseerd in export naar Japan. Er is inmiddels wel een vuiltje aan de lucht: naar aanleiding van een artikel in het tijdschrift *European*, waarin een beschrijving wordt gegeven van malversaties bij de slacht van varkens in Polen, hebben de Japanse autoriteiten om uitleg gevraagd. Volgens Bogusz zijn de beweringen overdreven. De sector wacht in spanning af.

Voedingsmiddelenproducenten benutten EU-subsidies goed

Poolse voedingsmiddelenproducenten benutten de EU-subsidies voor investeringen goed, bericht Puls Business. Tot nu toe heeft het Agentschap voor de Herstructurering en Modernisering van de Landbouw (ARiMR) aanvragen ontvangen voor 82,5% van de PLN 1,9 miljard (€ 482 miljoen) die de EU beschikbaar heeft gesteld voor de periode 2004 tot 2006. De regionale kantoren van het ARiMR weigerden 144 aanvragen met een waarde van ruim PLN 290 miljoen (€ 73 miljoen). Deze aanvragen mogen worden aangepast en opnieuw worden ingediend. Gedurende de eerste maanden na de start van het programma ontving het ARiMR aanvragen van enige hoofdrolspelers op de markt van

de voedingsmiddelenindustrie: Sokolów, Animex, Mlepol en Mlekovita. Ook kleinere bedrijven, zoals zuivelproducent Polmlek, zijn in de race voor de EU-subsidies.

SPANJE

LNV-bureau Madrid

> Carrefour / Nieuwe staatssecretaris

Carrefour onderneemt actie

Als gevolg van de dalende inkomsten heeft Carrefour 54 van de 200 Champion-winkels overgedragen aan de keten van Dia-winkels. De Dia-winkels behoren ook tot de Carrefour-groep.

Nieuwe staatssecretaris

Catalaan Josep Puxeu is Fernando Moraleda opgevolgd als staatssecretaris van Landbouw en Voedselvoorziening. Het vertrek van Moraleda is met gemengde gevoelens ontvangen. De Bond van Kleine Boeren UPA, waarvan hij vroeger lange tijd de SG was, spreekt van een groot verlies. De bond van grotere boeren Asaja is blij met zijn vertrek, evenals de Vereniging van Melkproducenten, die niet blij was met zijn herstructurering van de zuivelsector.

Puxeu heeft veel landbouwervaring. Tussen 1986 en 1991 werkte hij in het kabinet van de minister van Landbouw en Visserij en nam hij deel aan de EU-vergaderingen in Brussel. Tussen 1991 en 1993 bekleedde hij diverse bestuursfuncties bij de groothandelsmarkten Mercabarna en Mercasa. Van 1993 tot 1996 was hij directeur-generaal voor het levensmiddelenbeleid op

het ministerie van Landbouw. Van 1996 tot zijn benoeming tot staatssecretaris was hij president van de Grupo Tragsa, een bundeling van overheidsbedrijven op het gebied van plattelandinfrastructuur, milieu, irrigatie, watertechnologie, informatietechnologie, diergezondheid, kwaliteit, voedselveiligheid, dierlijke productie en agro-industriële complexen.

TSJECHIË

LNV-bureau Praag

> Papierfabriek

Investering in papierfabriek

Het familiebedrijf Myllykoski overweegt € 450 miljoen te investeren in de bouw van een papierfabriek in Tsjechië. De fabriek zou papier gaan leveren aan de krantendrukkerijen in Tsjechië. De productie zou begin 2007 op gang kunnen komen en 250 mensen werkgelegenheid kunnen bieden.

VERENIGD KONINKRIJK

LNV-bureau Londen

> Kaugumoorlog / Bierprijzen / Suikerhervorming / Rundvlees

Cadbury gaat kauwgumoorlog aan

Multinational Cadbury Schweppes, fabrikant van chocolade, snoep, frisdrank en andere zoetwaren, gaat op de kauwgummarkt de strijd aan tegen het van oorsprong Amerikaanse bedrijf Wrigley's, de grootste kauwgumfabrikant ter wereld. Wrigley's heeft een aandeel in de

wereldmarkt van 35,4% en Cadbury Schweppes van ongeveer 26%. Wrigley's neemt de uitdaging serieus, omdat Cadbury een enorm bedrijf is met veel beroemde merken. In Frankrijk, Canada en de VS, maar ook in het VK probeert Cadbury Wrigley's marktaandeel af te snoepen. Wereldwijd is slechts 13% van de omzet in zoetwaren gereserveerd voor kauwgum, tegen bijvoorbeeld 54% voor chocolade. Toch is de kauwgummarkt een snel groeiende markt, die tussen 1998 en 2003 toenam met gemiddeld 5,6% per jaar. Voor chocoladeproducten en voor ander snoep werden aanmerkelijk lagere groeipercentages genoteerd. Daarnaast wordt in de kauwgumsector relatief veel innovatie toegepast. Bovendien zijn er zeer grote markten, zoals China en India, waar op dit moment de kauwgumconsumptie heel laag ligt (15 plakjes per persoon per jaar tegen 196 in de VS) en waar dus een lucratieve omzetgroei kan worden bereikt. Wrigley's probeert te diversifiëren door bijvoorbeeld de aankoop van het beroemde Britse mintjesmerk Altoids en van een Spaans zoetwarenbedrijf.

Tate and Lyle wijst suikerhervorming af

Rietsuikerverwerkingsgigant Tate and Lyle Sugars Europe heeft de

plannen van de Europese Commissie voor de hervorming van de suikermarktordering in hun huidige vorm naar de prullenmand verwezen. Het Oost-Londense bedrijf werkt hard aan mogelijke wijzigingen in het voorgestelde regime. Het bedrijf is de grootste rietsuikerverwerker ter wereld en verschaft direct aan 1100 en indirect aan 3500 mensen werkgelegenheid in één van de economisch meest achtergestelde delen van Oost-Londen. Voor de Britse toetreding tot de EU had het bedrijf zes raffinaderijen in het VK. Daarvan heeft het er vijf moeten sluiten door de onvoldoende beschikbaarheid van ruwe suiker als gevolg van de productie-beheersing in de suiker. Ook nu vreest Tate and Lyle door de beleidswijzigingen in de problemen te komen waar het de aanvoer van grondstof voor zijn raffinageproces betreft. Het bedrijf werkt nu al op 85% van de productiecapaciteit (1,3 miljoen ton, gemakkelijk op te voeren tot 1,5 miljoen). Het tweede probleem is de verlaging van de marges als de huidige voorstellen worden aangenomen. De suikerbietenindustrie ziet zijn marges met 44% verlaagd, Tate and Lyle met 72%. Het bedrijf eist dan ook een gelijk speelveld om op de suikermarkt te kunnen concurreren.

Steunpakket Britse rundvleessector

Staatssecretaris Lord Beach van het ministerie van Milieu, Voedsel en Plattelandszaken heeft een steunpakket van £ 8 miljoen (een kleine € 12 miljoen) voor de Britse rund-

Laagste bierprijzen in tien jaar

De gemiddelde prijs van bier en vooral van pils in de supermarkten is gedaald tot een niveau dat lager is dan dat van tien jaar geleden. Een liter pils kost op dit moment £ 0,06 (een kleine € 0,09) minder dan in 1995. Voor de merken aan de bovenkant van de markt (in het VK zijn dat onder meer Heineken, Grolsch en Stella Artois) is het verschil zelfs £ 0,24 (€ 0,36). Wanneer de normale inflatie was meegerekend, zou de consument nu geen £ 1,77 maar £ 2,19 moeten betalen voor zijn liter supermarkt-bier. Omgerekend naar het vorig jaar afgezette bier zou dat £ 125 miljoen (€ 185 miljoen) méér hebben opgeleverd voor de brouwers. Oorzaak zijn de voortdurende prijzenoorlogen van de supermarktketens met pilsenerbier, vooral in de kersttijd. Overigens zijn in dit soort onderzoeken de effecten van een hogere prijs op de totale afzet van bier niet meegenomen. De prijzenoorlogen zorgen er volgens vertegenwoordigers van brouwers voor dat het noodzakelijke geld voor onderzoek en ontwikkeling wegleekt naar de consument.

vleessector aangekondigd. Het grootste deel van het geld zal via de *English Beef and Lamb Executive* worden besteed (£ 6,5 miljoen). Het belangrijkste onderdeel van het programma is het Beef Restoration Programme, waaraan £ 5,5 miljoen (ruim € 7,6 miljoen) zal worden besteed. Doel van dit programma is het normaliseren van de markt voor Brits rundvlees na het toelaten van runderen ouder dan 30 maanden tot de voedselketen en na de verwachte hervatting van de export van Brits rundvlees begin 2006. Een deel van het geld zal worden gebruikt voor adviezen aan de sector, zoals over de vraag hoe runderen van ouder dan 30 maanden vet te mesten om het vlees geschikt te maken voor de markt. Verder zal een deel van het geld worden besteed aan bevordering van de afzet van dit vlees in de vorm van gehakt en hamburgers. Er wordt zelfs gedacht aan een nieuw keurmerk voor gehakt. Een derde pijler onder dit programma is exportbevordering: Brits rundvlees is nagenoeg tien jaar niet op de EU-markt geweest.

 ZWEDEN
LNV-bureau
Kopenhagen

> **Levensmiddelen**

Prijzen levensmiddelen

De prijzen voor levensmiddelen liggen in Zweden niet ver van het Europese gemiddelde en zo'n 10 tot 25% lager dan in de overige Scandinavische landen. AC Nielsen heeft de prijzen van 160 supermarktproducten in 15 landen vergeleken. Het resultaat was, niet onverwacht, dat Noorwegen het duurst is, op de voet gevolgd door Denemarken en Finland. Het pakket producten was het goedkoopst in Duitsland, Nederland en Spanje.

Korte berichten uit het buitenland

Overig Europa

 BULGARIJE
LNV-bureau Boekarest

> **Fytopaniteir inspectielaboratorium**

Fytopaniteir inspectielaboratorium geopend

Onlangs is een geavanceerd fytopaniteir inspectielaboratorium in gebruikgenomen bij de grenspost Gyueshevo in West-Bulgarije. Tijdens de openingsceremonie meldde directeur Tsvetan Dimitri van het ministerie van Land- en Bosbouw dat de grenspost Gyueshevo een belangrijk controlepunt zal worden voor de export, import en doorvoer van plantaardig materiaal, zodra Bulgarije is toetreden tot de Europese Unie. Het laboratorium en aanverwante gebouwen zijn gefinancierd met directe steun uit het EU-Pharefonds en het budget van het ministerie van Land- & Bosbouw. Het laboratorium voldoet volledig aan de Europese normen. De autoriteiten controleren de documenten die vereist zijn bij het transport van plantaardig materiaal en zullen daarnaast laboratoriumanalyses en -identificaties uitvoeren. Het fytopaniteir laboratorium is tevens uitgerust met directe telefoonverbindingen met de regionale en Bulgaarse Plantenziektenkundige Dienst. Directeur-generaal Peter Nikolov van de Bulgaarse Plantenziektenkundige Dienst kondigde aan dat alle twaalf grensinspectieposten voor de import, export en doorvoer van plantaardig materiaal zullen worden uitgerust met een fytopaniteir laboratorium. Op deze wijze wordt Bulgarije, en in de toekomst de Europese buitengrens, efficiënt beschermd en gecontroleerd tegen de verspreiding van quarantaine plantenziekten.

 TURKIJE
LNV-bureau Ankara

> **Toetredingsonderhandelingen EU**

Start toetredingsonderhandelingen met EU

Op 4 oktober zijn de onderhandelingen voor de toetreding tot de EU gestart. Hoewel iedereen zich realiseert dat de toetreding nog zeker tien jaar op zich zal laten wachten, zijn de verwachtingen hoog gespannen. De economische groei is groot (9% per jaar). De verwachting is dat die groei en de buitenlandse investeringen zullen toenemen. Turkije is al gestart met de voorbereidingen op het gebied van onder andere de landbouw. Naar verwachting zullen de gesprekken over dit onderwerp in december plaatsvinden en de screening van

de wetgeving in januari 2006. Eén van de problemen is dat Turkije geen detailoverzichten heeft van zijn agrarische productie. Voor enkele producten die op contractbasis worden verbouwd, zoals suikerbieten, zijn cijfers bekend. Maar voor de meeste producten zijn alleen schattingen voorhanden. Bovendien heeft Turkije problemen met de standaardisatie en kwaliteit van de meeste exportproducten, zoals rozijnen, vijgen en hazelnooten. De meeste landbouwbedrijven zijn niet geregistreerd en er is vrijwel geen controle op het gebruik van pesticiden en meststoffen. Daarnaast is de situatie op het gebied van dierziekten zeer problematisch. Het ministerie van Landbouw en Plattelandszaken verwacht dat de onderhandelingen over de landbouw moeilijk zullen zijn en dat er voor beide partijen geen win-win gevoel zal zijn. Toch hoopt men dat de landbouw op termijn de competitie in de EU-markt zal aankunnen.

Korte berichten uit het buitenland

Midden-Oosten

 IRAN
LNV-bureau Teheran

> **Tarwe**

Zelfvoorzienend in tarwe

De FAO-vertegenwoordiger in Iran, de heer Abdurrashid, heeft zich onlangs positief uitgelaten over de door Iran bereikte zelfvoorziening in de tarweproductie. Hij was van mening dat voor de vergroting van

de productie van strategische gewassen als oliehoudende zaden, rijst en suiker eenzelfde aanpak gevolgd zou moeten worden. Hij toonde zich bereid tot intensievere samenwerking met Iran, waarbij hij naast introductie van nieuwe technieken en productievergroting een pleidooi voor meer aandacht voor milieu-aspecten hield.

Laatste nieuws

Opening NABSO in Mexico

Op 9 november jl. is in Querétaro in Mexico het tweede Netherlands Agricultural Business Support Office (NABSO) geopend. Het NABSO functioneert naast het LNV-bureau als aanvullend informatiekantoor voor het Nederlandse bedrijfsleven. Vorig jaar opende het eerste NABSO in Rusland zijn deuren. Als gevolg van de ontwikkelingen in de tuinbouw is besloten een tweede kantoor in Mexico te openen. De ontwikkelingen in de hogere tuinbouwtechnologie in Mexico gaan snel. Op dit moment worden grote investeringen gedaan in de overdekte tuinbouw voor groenten. De ontwikkeling voor deze technologie in de sierteelt biedt nog volop perspectieven. Met een grote afzetmarkt als de VS op transportafstand over de weg, heeft Mexico voor 'hoogwaardige' bloemen afzetvoordeel ten opzichte van Colombia en Ecuador. Voor marktinformatie over en de ontwikkelingsmogelijkheden in de hogere tuinbouwtechnologie kunt u contact opnemen met het NABSO via telefoonnummer + 52 (442) 2158711. Hoewel in eerste instantie de nadruk op de tuinbouwsector ligt, zal het NABSO in overleg met het LNV-bureau over elk ander agrarisch onderwerp graag zijn handelsinformatie ter beschikking stellen.

De opening van het tweede NABSO in Mexico werd verricht door v.l.n.r. Hector Lugo, minister van Landbouw van Querétaro, Marie José Jenniskens, hoofd internationalisering directie Industrie en Handel, en Jan-Jaap van de Velde, ambassadeur van Nederland in Mexico.

Een overzicht van landen- en regiorapporten over de levensmiddelenbranche en andere agrarische sectoren die afkomstig zijn van andere bronnen dan onze eigen LNV-bureaus. De rapporten zijn gratis op te vragen bij de directie Industrie en Handel, de heer J.J.M. Verbeek, e-mail j.j.m.verbeek@minlnv.nl

Land	Titel
Algemeen	Food Insecurity in the world 2005 (40 pag)
Algerije	Zuivelrapport (14 pag)
Argentinië	Zuivelrapport (9 pag)
"	Biotechnologierapport (17 pag)
"	Citrusrapport (14 pag)
Australië	Medische toepassing honing (30 pag)
"	Zuivelrapport (15 pag)
"	Zuidvruchtenrapport (5 pag)
Brazilië	Zuivelrapport (25 pag)
"	Kosher foods (6 pag)
België/Luxemburg	Biotechnologierapport (6 pag)
"	Bonensector (7 pag)
"	Food, hotel- en restaurantsector (14 pag)
Canada	Patatfritesrapport (9 pag)
"	Kosher markt (11 pag)
Chili	Zuivelrapport (10 pag)
China	Zuivelrapport (11 pag)
"	Hygiëne graanwet (13 pag)
Egypte	Citrusmarkt (7 pag)
"	Egyptian Competitiveness Report (93 pag)
EU	Zuivelrapport EU-25 (11 pag)
"	Reduction greenhouse gas by 2020 (90 pag)
"	Wetgeving Etikettering Allergenen (9 pag)
EU/USA	Truth or consequences; US/EU subsidies (31 pag)
Frankrijk	Vitaminensupplementenmarkt (8 pag)
India	Zuivelrapport (8 pag)
Indonesië	Zuivelrapport (6 pag)
Israël	Citrusrapport (18 pag)
"	Kosher markt (20 pag)
Japan	Zuivelrapport (14 pag)
"	Aardbeiensector (11 pag)
"	Vleessector (20 en 32 pag)
Korea Zuid	Zuivelrapport (15 pag)
"	Aardappelsector (6 pag)
"	Vissector (25 pag)
"	Kruiden- en sauzensector (17 pag)
"	Citrusrapport (29 pag)
Marokko	Citrusmarkt (9 pag)
Mexico	Zuivelrapport (15 pag)
"	Houtsector (35 pag)
Nederland	Zeewierteelt in de Noordzee (137 pag)
"	Biotechnologierapport (6 pag)
"	Nederlandse zaad- en pootgoedsector (63 pag)
"	Biologische landbouw per regio (3 pag)
"	Plantenzadensector (11 pag)
"/EU	Nieuwe hygiëneverordening (35 pag)
"	Transitie naar duurzame landbouw (152 pag)
"	Kijk op ondernemen agrarische sector (108 pag)
"	Entrepreneurship Dutch dairy farmers (192 pag)
NwZeeland	Food sector (16 pag)
"	Zuivelsector (15 pag)
Paraguay	Biotechnologierapport (14 pag)
Roemenië	Zuivelsector (12 pag)
Rusland	Zuivelrapport (11 pag)
"	Houtsector (6 pag)
Syrië	Aardnotensector (6 pag)
Taiwan	Zuivelrapport (15 pag)
"	Biologische produktensector (5 pag)
Turkije	Citrusrapport (17 pag)
"	Sojaproductensector (10 pag)
Ukraië	Zuivelrapport (17 pag)
USA	Ethnic Food market (5 pag)
Zuid Afrika	Citrussector (13 pag)
Zweden	Dierenwelzijnwet (5 pag)

LNV-bureaus in het buitenland

ABU DHABI

Werkgebied: Verenigde Arabische Emiraten en Saoedi-Arabië
Dr. ir. J.G. van der Beek, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Apt. 602 Al Masood Tower Building, Shelkh Hamdan Street, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Postadres: P.O.Box 1 46560, Abu Dhabi, Verenigde Arabische Emiraten.
Tel.: (00-971) 2.632.0712 (LNV)
Fax.: (00-971) 2.632.0198 (LNV)
E-mail: abu-lnv@minbuza.nl

Bureau Riyad

Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Diplomatic Quarter, Riyadh, Saoedi-Arabië
Dhr. M.M. el Banaie
Postadres: P.O.Box 94307, Riyadh 11693, Saoedi-Arabië
Tel.: (00-966) 1 488 1093/2501 (LNV)
Fax.: (00-966) 1 488 1519 (LNV)
2^e E-mail: riy-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland.org.sa>

ANKARA

Werkgebied: Turkije, Israël, Palestijnse Gebieden
Mw. drs. C.J.M. Konsten, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Turan Günes Bavari 7, Cadde no. 3, Yildiz 06550 Ankara, Turkije
Tel.: (00-90) 312.409.1860 (LNV)
Fax: (00-90) 312.409.1892 (LNV)
E-mail: nlgovankagr@bnet.net.tr
2^e E-mail: ank-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.org.tr>
<http://www.nlankagr.com>

Athene (zie Boekarest)

BANGKOK

Werkgebied: Thailand, Filipijnen, Vietnam
Ir. R.J. Konijn, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 15 Soi Tonson Ploenchit Road, Lumpini, Pratumwan
Postadres: P.O. Box 404, Bangkok 10330, Thailand
Tel.: (00-66) 2.309.5291 (LNV)
Fax: (00-66) 2.309.5295 (LNV)
E-mail: nlbanagr@loxinfo.co.th
2^e E-mail: ban-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.in.th>

Bureau Hanoi

Mw. Truong Thi Dung, Technisch assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Daeha Office Tower, 6 th floor 360 Kim Ma Street, Ba Dinh District, Hanoi
Tel.: (00-84) 4.831.5650
Fax: (00-84) 4.831.5605
E-mail: nlhanagr@fpt.vn
E-mail: hanc-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org.vn>

Bureau Manilla

Dhr. J.I.C. Laquian, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 9^e Etage, King's Court Bld I, 2129 Chino Roces Avenue, Makati City, Metro Manilla, Filipijnen
P.O. Box 2448 MCPO, 1264 Makati, Metro Manilla, Filipijnen
Tel.: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
Fax: (00-63) 2.811.2706 (LNV)
(00-63) 2.815.4579 (BZ)
E-mail: nlmanagr@eastern.com.ph
2e E-mail: man-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.ph>

BELGRADO (zie Boedapest)

BERLIJN

Werkgebied: Duitsland, Zwitserland
Dr. T.C. de Groot, LNV-Raad
Mw. Mr. S.M.C. Deepen, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Klosterstrasse 50, 10179 Berlin, Duitsland
Tel.: (00-49) 30.2095.6480 (LNV)
Fax: (00-49) 30.2095.6481 (BZ)
E-Mail: nlblnagr@bln.nlamb.de
2e E-mail: bln-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.de>

BOEDAPEST

Werkgebied: Hongarije, Slovenië, Oostenrijk
Ir. J.A. Landstra, LNV-Raad
Drs. A.E. Braam, Raad voor Veterinaire aangelegenheden
Veterinair Werkgebied: Hongarije, Bulgarije, Estland, Letland, Litouwen, Macedonië, Polen, Roemenië, Slovenië, Tsjechië en Slowakije
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Fuge utca 5-7, (2^e district), 1022 Boedapest, Hongarije
Postadres: P.O. Box 56, 1388 Boedapest, Hongarije
Tel.: (00-36) 1.3366.380 (LNV)
Fax: (00-36) 1.3266.238 (LNV)
E-mail: nlboeagr@pronet.hu
2e E-mail: bdp-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.org.hu>

BOEKAREST

Werkgebied: Roemenië, Bulgarije, Griekenland
Ir. Ing. M.Y. Brouwer, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Aleea Alexandru 20, Sector 1, 011823 Boekarest, Roemenië
Tel.: (00-40) 21.231.5657 (LNV)
Fax: (00-40) 21.231.6373 (LNV)
E-mail: nlbkragr@olanda.kappa.ro
2e E-mail: bkr-lnv@minbuza.nl
<http://www.olanda.ro/>

Bureau Athene

Mw. M. Plessas-Schallenburg, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Leoforos Vassileos Konstantinou 5-7, Athene 106-74, Griekenland
Tel.: (00-30) 2.107.254.960
Fax: (00-30) 2.107.254.907
E-mail: ath-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.gr>

Bureau Sofia

Mw. D.H. Milenkova, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Oborishte 15, 1504 Sofia, Bulgarije
Postadres: P.O. Box 91, 1000 Sofia, Bulgarije
Tel.: (00-359) 2.8160.380 (LNV)
Fax: (00-359) 2.8160.381 (LNV)
E-mail: nlsofagr@bulpost.net
2^e E-mail: nlsofagr@bulpost.net
<http://www.netherlandsembassy.bg>

BRASILIA

Werkgebied: Brazilië
Dhr. J.G. van de Vooren, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ses Avenida das Nações, QD. 801, Lote 05 CEP 70405-900 Brasília – DF, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 07/0098, CEP 70359-970 Brasília - DF, Brazilië
Tel.: (00-55) 61.3321.4769 (BZ)
Fax: (00-55) 61.3323.5342 (LNV)
E-mail: nlbraagr@uol.com.br
2^e E-mail: bra-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaixada-holanda.org.br>

Bureau São Paulo

Mw. F.E. Heering, Administratief medewerker Consulaat-Generaal der Nederlanden

Bezoekadres: Avenida Brigadeiro Faria Lima 1779, 3 -andar CEP 01451-001-Sao Paulo-SP, Brazilië
Postadres: Caixa Postal 11302, CEP 05422-970-São Paulo-SP, Brazilië
Tel.: (00-55) 11.3811.3300 (BZ)
Fax: (00-55) 11.3819.0903 (LNV)
E-mail: nlsaoagr@uol.com.br
2^e E-mail: sao-lnv@minbuza.nl
<http://www.embaixada-holanda.org.br>

BRUSSEL

Werkgebied: België, Luxemburg
Jhr. mr. ing. K.H.A. von Chrismar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, H. Debrouxaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1550 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1780 (LNV)
E-mail: nlbruagro@euronet.be
2e E-mail: bruln-lnv@minbuza.nl
<http://www.nederlandsambassade.be>

BRUSSEL PV-EU

Mr. G.P.G. Kunst, LNV-Raad
Drs. A.M. Akkerman, Raad voor Veterinaire Aangelegenheden
Mw. Drs. S.J.C.W. Bont, LNV-Attachée
Drs J.J.M. Paardkoper, LNV-Attaché
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie, H. Debrouxaan 48, 1160 Brussel, België
Tel.: (00-32) 2.679.1545/1546 (LNV)
Fax: (00-32) 2.679.1776/1783 (LNV)
E-mail: bre-lnv@minbuza.nl
<http://www.nederlandsambassade.be>
Tevens belast met procurement-aangelegenheden in het kader van de ontwikkelingsfondsen van de EU.

BUENOS AIRES

Werkgebied: Argentinië, Chili, Uruguay
Drs. M. van Genne, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Edificio Porteño II, Olga Cossentini 831, Pisos 3 y 4, C1107 BVA Buenos Aires, Argentinië
Tel.: (00-54) 11.4338.0090 (LNV)
Fax: (00-54) 11.4338.0091 (LNV)
E-mail: nlbueagr@embajadaholanda.int.ar
2e E-mail: bue-lnv@minbuza.nl
<http://www.embajadaholanda.int.ar>

DAMASCUS (zie Kairo)

GENÈVE PV-WTO

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de WTO (Wereldhandelsorganisatie) en andere internationale organisaties te Genève (UNCTAD, UNEP, WHO, WIPO/UPOV)
Mr. M.H. Huige, LNV Raad
Postadres: C.P. 196, 1211 Genève 20 CIC, Zwitserland
Tel.: (00-41) 22.748.1822/08 (LNV)
Fax: (00-41) 22.748.1828 (BZ)
E-mail: nlgevagr@bluewin.ch
2e E-mail: rien.huige@minbuza.nl

Hanoi (zie Bangkok)

HONG KONG SAR (zie Peking)

JAKARTA

Werkgebied: Indonesië, Maleisië, Singapore, tevens voor Association of South-East Asean Nations (ASEAN)
Mr. J.M.P.H. van der Zijden, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden,

Jalan H.R. Rasuna Said, Kavel S-3, Kuningan, Jakarta 12950, Indonesië
Tel.: (00-62) 21.524.1032/48 (LNV)
Fax: (00-62) 21.526.2230 (LNV)
E-mail: nljakagr@jrne.or.id
2^e E-mail: jak-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.or.id/>

Bureau Singapore

Dhr. K.C. Chang, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 541 Orchard Road, 13-01 Liat Towers, Singapore 238881
Postadres: Tanglin P.O. Box 447, Singapore 912415
Tel.: (00-65) 6739.1121
Fax: (00-65) 6737.1940
E-mail: nlsinagr@singnet.com.sg
2^e E-mail: sin-lnv@minbuza.nl
<http://www.nethemb.org.sg>

KAIRO

Werkgebied: Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië
Ir. H.L.M. van Wissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 18, Hassan Sabri Street, 11211, Zamalek, Kairo, Egypte
Tel.: +202 736 38 63 / 739 55 71/2/3
Fax: +202 736 09 36
E-mail: nlkaiaagr@hollandemb.org.eg
2^e E-mail: kai-lnv@minbuza.nl
<http://www.hollandemb.org.eg>

Bureau Damascus

Mw. Samar Kadri, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Abou Roumaneh, Al-Jalaa Street, Imm. Tello, Damascus, Syrië
Postadres: Boîte Postale 702, Damascus, Syrië
Tel.: (00-963) 11.333.5119/6871 (BZ)
Fax: (00-963) 11.333.9369 (BZ)
E-mail: nldamagr@cyberia.net.lb
2^e E-mail: dmc-lnv@minbuza.nl

KIEV

Werkgebied: Oekraïne, Armenië, Azerbeidzjan, Georgië, Moldavië
Ir. A.A. Verhagen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kontraktova Ploscha 7, 01901 Kiev, Oekraïne
Tel.: 0900-152300380444908223 (LNV)
Fax: (00-380) 44.490.8266 (LNV)
E-mail: Kievagr@ukr.net
2^e E-mail: kie-lnv@minbuza.nl
<http://www.holland.com.ua>

KOPENHAGEN

Werkgebied: Denemarken, Estland, Finland, Noorwegen, IJsland, Zweden
Dhr. H.H. Schipper, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Tolbodgade 33, DK 1253 Kopenhagen K, Denemarken
Tel.: (00-45) 33.707.218
Fax: (00-45) 33.140.350
E-mail: nlkopagr@newmail.dk
2^e E-mail: kop-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.dk>

LISSABON (zie Madrid)

LONDEN

Werkgebied: Verenigd Koninkrijk, Ierland
Drs. G.G.J. Thissen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 38, Hyde Park Gate, Londen SW7 5DP, Verenigd Koninkrijk
Tel.: (00-44) 20.7590.3279/7677/80
Fax: (00-44) 20.7581.5276
E-mail: nllonagr@netherlands-embassy.org.uk
2^e E-mail: lon-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org.uk/>

Sterke prijsstijgingen alcoholhoudende dranken

De waarde van de Griekse markt voor alcoholhoudende dranken bedraagt zo'n € 8 miljard per jaar. De afgelopen vijf jaar nam deze markt met een derde toe. Onlangs is er onderzoek gedaan naar de markten voor alcoholische en aanverwante dranken (exclusief sappen, melkdranken, koffie en thee). Dit onderzoek werd uitgevoerd door Robert McDonald in opdracht van *Business File - Greek Special*

Survey Series. Tot 26 januari 2006 kunt u een rapport van het onderzoek aanvragen bij mevrouw M. Plessas-Schallenberg, Landbouwasistent bij het LNV-Steunpunt Athene, e-mailadres: ath-agr@dutchemail.gr. Ook kunt u uitgebreidere informatie over dit onderwerp vinden op de website van de ambassade, www.dutchembassy.gr onder 'Department of the Agricultural Attaché'.

MADRID

Werkgebied: Spanje, Marokko, Portugal
Mr. C.J. Heringa, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Avenida del Comandante Franco 32, 28016 Madrid, Spanje
Tel.: (00-34) 91.353.7521/20 (LNV)
Fax: (00-34) 91.353.7567 (LNV)
E-mail: nlmadagr@telefonica.net
2° E-mail: mad-lnv@minbuza.nl
<http://www.embajadapaisesbajos.es>

Bureau Lissabon

Mw. A.P. Paiva Geadas, Administratief Medewerker
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Avenida Infante Santo 43-50, 1399-011 Lissabon, Portugal
Tel.: (00-351) 21.391.4919 (LNV)
Fax: (00-351) 21.391.4952 (LNV)
E-mail: nllisagr@netcabo.pt
2° E-mail: lis-lnv@minbuza.nl
<http://www.emb-paisesbaixos.pt>

MANILLA (zie Bangkok)

MEXICO

Werkgebied: Mexico, Cuba
Ir. P.A.L. de Rijk, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Av. Vasco de Quiroga 3000, Piso 7, Colonia Santa Fe, 01210 Mexico D.F., Mexico
Postadres: Apartado Postal 10-656, 11000 Mexico D.F., Mexico
Tel.: (00-52) 55-5258.9921 tst. 215 (LNV)
Fax: (00-52) 55-5258.8139
E-mail: lnv@nlgovmex.com
2° E-mail: mex-lnv@minbuza.nl
<http://www.paisesbajos.com.mx>

MOSKOU

Werkgebied: Rusland, Kazachstan, Oezbekistan, Wit-Rusland
Ir. M. Overheul, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Tverskoj Blvd. 14/1, 5th Floor, 125009 Moscow, Rusland
Postadres: Kalashny Pereulok 6, 125009 Moskou, Rusland
Tel.: (00-7) 095-797-2946
Fax: (00-7) 095-797-2905
E-mail: moslnv@sovintel.ru
2° E-mail: mos-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.com>

NAIROBI

Werkgebied: Kenia, Eritrea, Ethiopië, Oeganda, Tanzania, tevens voor UNEP
Ir. A. Bruinsma, LNV-Raad
Ambassade der Nederlanden, Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Riverside Lane, Off Riverside Drive, Nairobi, Kenia
Postadres: P.O. Box 41537, 00100, Nairobi, Kenia
Tel.: (00-254) 20.4450.137
Fax: (00-254) 20.4450.138
E-mail: nlnaigr@africaonline.co.ke
2° E-mail: nai-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.or.ke/>

NEW DELHI

Werkgebied: Bhutan, India, Sri-Lanka, Nepal
Ir. A. Parzer, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 6/50F Shantipath, Chanakyapuri, New Delhi 110021, India
Tel.: (00-91) 11.24.197.604/5/77
Fax: (00-91) 11.24.197.702
E-mail: nlndeagr@vsnl.net
2° E-mail: nde-lnv@minbuza.nl
<http://www.hollandindia.org/>

PARIJS

Werkgebied: Frankrijk, Algerije
Mw. drs. M.A.J. Vaes, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 7-9 Rue Eblé, 75007 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4062.3353 (LNV)
Fax: (00-33) 1.4062.3452 (LNV)
E-mail: agriculture@amb-pays-bas.fr
2° E-mail: par-lnv@minbuza.nl
<http://www.amb-pays-bas.fr>

PARIJS PV-OESO

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling)
Ir. A.J.A. van Royen, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: 12-14 Rue Octave Feuillet, 75116 Parijs, Frankrijk
Tel.: (00-33) 1.4524.9971
Fax: (00-33) 1.4524.9938
E-mail: nlpaoagro@fr.oleane.com
2° E-mail: pao-lnv@minbuza.nl

PEKING

Werkgebied: Volksrepubliek China, (incl. Hong Kong) en Mongolië
Ir. H.J.W. van Duijn, LNV-Raad
Mw. ir. G.J.G.M. Nuytens-Vaarkamp, LNV-Attachée
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4, Liangmahe Nanlu Rd. Beijing 100600, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 10.8532.0260 (LNV)
Fax: (00-86) 10.8532.0303 (LNV)
E-mail: info@nlpekagr.com
2° E-mail: pek-lnv@minbuza.nl
<http://www.hollandinchina.org/nl/peking/intro.htm>
Web (LNV): <http://www.nlpekagr.com>

Bureau Shanghai

Dhr. N. Hong, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Sun Plaza, East Tower, 4th Floor, 88 Xian Xia Road, Shanghai 200336, Volksrepubliek China
Tel.: (00-86) 21.6209.9076 (BZ)
Fax: (00-86) 21.6278.9722 (LNV)
E-mail: nlshaagr@uninet.com.cn
2° E-mail: sha-lnv@minbuza.nl
<http://hollandinchina.org/nl/cg/sh-intro.htm>
<http://www.nlpekagr.com>

Bureau Hong Kong SAR

Mw. M.P.C. Ng, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Consulaat-Generaal der Nederlanden, Room 5702, 57/F Cheung Kong Center, 2 Queen's Road Central, Hong Kong, Volksrepubliek China
Tel.: (00-852) 2524.8187/88 (LNV)
Fax: (00-852) 2524.9419 (LNV)
E-mail: nlhonagr@netherlands-cg.org.hk
2° E-mail: hon-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-cg.org.hk>
<http://www.nlpekagr.com>

PRAAG

Werkgebied: Tsjechië, Slowakije
Mw. Ir. P.M.B. de Vries-Van Loon, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Gotthardska 6/27, 160 00 Praag 6, Bubeneč, Tsjechië
Tel.: (00-420) 233.015.218
Fax: (00-420) 233.015.257 (LNV)
E-mail: nlpraag@ti.cz
2° E-mail: pra-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.cz>

PRETORIA

Werkgebied: Zuid-Afrika, Zimbabwe
Mw. Mr. G.A. Kostwinder, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 210 Queen Wilhelmina Street New Muckleneuk, Pretoria 0083, Zuid-Afrika
Postadres: P.O.Box 117, Pretoria 0001, Zuid-Afrika
Tel.: (00-27) 12.425.4570/2/3
Fax: (00-27) 12.425.4571
E-mail: nlpreagr@telkomsa.net
2° E-mail: pre-lnv@minbuza.nl
<http://www.dutchembassy.co.za>

RIYADH (zie Abu Dhabi)

ROME

Werkgebied: Italië, Cyprus, Malta
Mw. drs. H. van Rootselaar, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Via della Camilluccia 701-703, 00135 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.367.67224 (LNV)
Fax: (00-39) 06.367.67261 (LNV)
E-mail: nrlomagr@tuttupmi.it
2° E-mail: rom-lnv@minbuza.nl
<http://www.olanda.it/>

ROME - PV ROME

Werkgebied: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de VN-organisaties voor voedsel en landbouw
Drs. E. Wermuth, Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur, Permanent Vertegenwoordiger
Dr. T.R.G. van Banning, Ambassaderaad, Plv. Permanent Vertegenwoordiger
Mw. Drs. A. Swalef, Tweede Secretaris Beleidsmaker
Post/Bezoekadres: Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de VN-organisaties voor voedsel en landbouw, Via delle Terme Deciane 6, 00153 Rome, Italië
Tel.: (00-39) 06.574.0306/ 2326
Fax: (00-39) 06.574.4927
E-mail: nrlrofagr@netherlandspermrep.it
2° E-mail: rof@minbuza.nl

SÃO PAULO (zie Brasilia)

SEOUL

Werkgebied: Republiek Korea en Taiwan
Ir. J.P.N. Damen, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Kyobo Building, 14th floor, 1, Jongno 1-ka Jongno-gu, Seoel 110-714, Republiek Korea

(vervolg Seoel)

Postadres: K.P.O. Box 509, Seoel 110-605, Republiek Korea
Tel.: (00-82) 2.723.4180
Fax: (00-82) 2.723.0283
E-mail: nlseoagr@korea.com
2° E-mail: seo-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.or.kr>

Bureau Taipei

Mw. C.S. Hsiung, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Netherlands Trade and Investment Office, Agricultural and Food Department, Rm. B, 5/F Artist Construction Building, 133 Min Sheng E. Road, Section 3, Taipei 105, Taiwan
Tel.: (00-886) 2.2713.5760
Fax: (00-886) 2.2713. 0194
E-mail: nltaiagr@ntio.org.tw
<http://www.ntio.org.tw/agricultural/index-e.htm>

SHANGHAI (zie Peking)

SINGAPORE (zie Jakarta)

SOFIA (zie Boekarest)

TAIPEI (zie Seoel)

TEHERAN

Werkgebied: Iran
Drs. A.M. de Roo, LNV-Raad
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Darroush Shahrzad Boulevard, Kamsaie Street, 1st Eastlane 33, 19498 Teheran, Iran
Postadres: P.O. Box 11365-138, Teheran, Iran
Tel.: (00-98) 21.2255.5094
Fax: (00-98) 21.2256.0213
E-mail: nltehragr@dpimail.net
2° E-mail: teh-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.ir>

TOKYO

Werkgebied: Japan
Ir. F.L.M. Vossenaar, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Shiba-koen, 3-6-3, Minato-ku, 105-0011 Tokyo, Japan
Tel.: (00-81) 3.5401.0421 (LNV)
Fax: (00-81) 3.5401.0424 (LNV)
E-mail: nltokagr@ma.neweb.ne.jp
2° E-mail: tok-lnv@minbuza.nl
<http://www.oranda.or.jp>

WARSCHAU

Werkgebied: Polen, Letland, Litouwen
Drs. ing. A.W. Verhey, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Ul. Kawalerrii 10, 00 468 Warschau, Polen
Tel.: (00-48) 22.559.1269
Fax: (00-48) 22.840.2634
E-mail: nlwaragr@ikp.pl
2° E-mail: war-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.pl>

WASHINGTON

Werkgebied: Verenigde Staten van Amerika (incl. Puerto Rico), Canada, tevens Wereldbank
Ir. W.L.A.G. Tacken, LNV-Raad
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, 4200 Linnean Avenue, N.W. Washington, D.C 20008-3896, Verenigde Staten van Amerika
Tel.: (00-1) 202.274.2716/2718
Fax: (00-1) 202.244.3325
E-mail: nlwasagr@yahoo.com
2° E-mail: was-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlands-embassy.org/>

ZAGREB

Werkgebied: Bosnië-Herzegovina, Kroatië, Servië-Montenegro
Mr. O.B.M. Meuffels, LNV-raad
Mw. D. Budimir, Technisch Assistent
Post/Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Medvescak 56, 10000 Zagreb, Kroatië
Tel.: (00-385) 1.468.5880 (LNV)
Fax: (00-385) 1.468.4877 (BZ)
E-mail: zag-lnv@minbuza.nl
<http://www.netherlandsembassy.hr/>

Bureau Belgrado

Mw. M. Mirkovic, Technisch Assistent
Bezoekadres: Ambassade der Nederlanden, Simina 29, 11000 Belgrado, Servië-Montenegro
Postadres: Postfach 489, 11001 Belgrado
Tel.: (00-381) 11.3281.147
Fax: (00-381) 11.6289.846
E-mail: nlgovbel@eunet.yu
2° E-mail: bel-lnv@minbuza.nl
<http://www.nlembassy.org.yu>

Activiteitenkalender

Programma Bilaterale Economische Samenwerking van de directie Industrie en Handel

Onderstaande activiteiten zijn op alfabetische volgorde gerangschikt per regio en per land.

Regio/land	Periode 2006	Activiteit	Inlichtingen uitvoering	Inlichtingen markt
Azië/Oceanië				
Japan	14-17 maart 2006	Foodex te Tokyo, voedingsmiddelenvakbeurs (collectieve inzending)	Ing. J.P. Schenk 070 3784169	Drs. R.W.Ch. van den Bergh 070 3784246
EU				
Duitsland	13-22 Januari 2006	Internationale Grüne Woche te Berlijn (nationale presentatie)	Dhr. A.P. van Balen 070 3784168	LNV-bureau 00 49 30 20956480
	29 januari-1 februari 2006	ISM te Keulen, vakbeurs voor de zoetwarenindustrie (collectieve inzending i.s.m. VBZ)	VBZ 070 3554700	LNV-bureau 00 49 30 20956480
	16-19 februari 2006	Biofach te Neurenberg, vakbeurs voor biologische Producten (collectieve inzending)	Mw. J.M. de Muynck 00 49 30 20956480	LNV-bureau 070 3785664
Frankrijk	27 februari-2 maart 2006	Farmexpo te Parijs, vakbeurs voor de veehouderij (collectieve inzending)	Ing. J.P. Schenk 070 3784169	LNV-bureau 00 33 1 40623353
Hongarije	21-23 februari 2006	IFE Hungary te Boedapest, voedingsmiddelenvakbeurs (collectieve inzending + matchmaking)	Ing. J.P. Schenk 070 3784169	A. Veldhuizen MBA 070 3784717
Tsjechië	2-6 april 2006	Techagro/AnimalVetex te Brno, vakbeurs voor de lanbouw-, tuinbouw- en veeteeltsector (collectieve inzending)	Ing. J.P. Schenk 070 3784169	LNV-bureau 00 420 233015218
Overig Europa				
Rusland	13-17 februari 2006	Prodexpo te Moskou, voedingsmiddelenvakbeurs (collectieve inzending)	Gielissen 040 2353637	Ir. A.M. Vroegop 070 3785466
Midden-Oosten/Afrika				
Dubai	19-22 februari 2006	Gulfood te Dubai, vakbeurs voor voedingsmiddelen, machines voor de voedingsmiddelen- en verpakings industrie (collectieve inzending)	Ing. J.P. Schenk 070 3784169	Ir. J.K. Water 070 3784076
VNU: VNU Exhibitions Europe, PEM: Phaff Export Marketing, NCH: Nederlands Centrum voor Handelsbevordering				

BB december 2005

Onder dit motto werkt het Ministerie van LNV aan veilig, verantwoord geproduceerd voedsel en een vitale natuur. Het platteland moet economisch gezond blijven, met behoud van landschap en cultuur. Ten slotte wil LNV de internationale concurrentiekracht van de agrarische sector versterken, met

maatschappelijk verantwoord ondernemen als uitgangspunt. LNV heeft anderen nodig om dit te realiseren. Alle betrokkenen moeten hun verantwoordelijkheid nemen. Transparante besluitvorming is daarbij voorwaarde. LNV geeft richting, stelt waar nodig kaders, stimuleert en financiert.

Voedsel en groen
van internationale klasse

In opdracht van de directie Industrie en Handel worden in samenwerking met de Landbouwraden regelmatig marktrappen samengesteld die een beeld geven van de landbouw en/of landbouwsectoren in verschillende landen.

Contactpersoon: Lia Luijkx, fax: 070-3786123, e-mail: a.p.luijkx-visser@minlnv.nl
De rappen zijn of op papier (p) of digitaal (d)

<i>Land</i>	<i>Publicatie- datum</i>	<i>Titel</i>
Argentinië	2001	Report 'The Potato sector in Argentina' (p)
	2003	The Cut Flower Sector in Argentina (p)
	2003	The production of vegetables in Argentina. Description of the vegetables chains Buenos Aires 2003 (p)
	02-2005	Groentezaden in Argentinië (d)
Brazilië	11-2001	The Vegetable Industry in Brazil (p)
	11-2002	Brazilian Floriculture Report 2002 (p)
	02-2003	Meat Industry in Brazil (p)
Centraal Europa	03-2001	Agroclusters in beweging (p)
	06-2003	Agroclusters in beweging, Perspectieven voor de Nederlandse agribusiness in nieuwe buurlanden van de Europese Unie (p))
Chili	2001	Sectorrapport Groenten Chili (p)
	2002	Sectorrapport Bloemen en Bloembollen Chili (p)
	2003	Current situation of the Organic Products Sector in Chile (p)
	2005	Sectorrapport Bloemen en Bloembollen Chili (d)
China	06-2002	Overview of the Floricultural Sector of the P.R. China (p)
Colombia	12-2001	De ontwikkeling van de Sierteeltsector in Colombia en Ecuador (p)
Denemarken	11-2001	Analyse van voor Nederland kansrijke levensmiddelen in Denemarken (p)
Ecuador	12-2001	De ontwikkeling van de Sierteeltsector in Colombia en Ecuador (p)
Estland	01-2002	Overzicht distributiestructuur in Estland (p)
	09-2004	Overzicht van de distributiestructuur binnen de levensmiddelenmarkt in Estland (p)
Ethiopië	09-2004	Floriculture Development in Ethiopia (d + p)
Griekenland	03-2001	Logistics Survey in Hellas (p)
Indonesië	11-2001	Horticulture in Indonesia (p)
	06-2002	Poultry Industry Indonesia (p)
	10-2002	Dairy Industry Indonesia (p)
Israël	06-2001	De Levensmiddelenmarkt in Israël (p)
Italië	12-2002	Fact sheets: Zuivel, Sierteelt, Distributie, Voedingssector, Varkensvlees, Groenten/Fruit, Landbouw/Fiscus, Waterbeheer, Financiering Agrovoedingssector, Wijn en Vis (d)
Japan	05-2002	Prospects for the Dutch Greenhouse Sector in Japan, an Exploratory Inquiry (p)
	01-2003	De Japanse markt en de Nederlandse aanpak: ervaringen, evaluatie en aanbevelingen (p)
	01-2003	Food Safety and Peace of Mind in Japan: Traceability as a Marketing Tool (p)
	05-2003	Uitgangsmateriaal in Japan: een markt met wortels (p)
	05-2003	Overview of Japan's Poultry Sector (p)
	01-2004	Fish report (d)
	03-2004	Japanese Consumer Behaviour: Health as a Marketing Ingredient (d)
	02-2005	Mail Order, Retailing & Mobile Telephones: Modern Consumer Behaviour in Japan (d)
Korea	08-2001	Market of Ornamentals (p)
	07-2002	The Korean Dairy Market (p)
Kroatië	02-2001	Food Market and Distribution in Croatia (p)
Letland	08-2001	Agri-Food report (p)
	03-2005	The Overview of Food Trade Market in Latvia (d)
	04-2005	Supplementary Studies of the Latvian Food Import Market (d)

Maleisië	11-2001	Horticulture in Malaysia (p)
Marokko	10-2002 10-2002	Distributie in Marokko (p) Investeren in Marokko (p)
Mexico	01-2001 08-2001 12-2002 01-2003	The Mexican Dairy Market (p) The Mexican Fresh Vegetable Sector (p) The Compound Feed Industry in Mexico (p) De Mexicaanse Aquacultuursector 2003 (p)
Midden-Amerika	10-2002	De Sierteeltsector in Midden-Amerika (p)
Oekraïne	2002	Regional Study oblasten: Vinnytsia, Chernihiv, Kyiv, Zhytomyr, Cherkasy, Lviv region (p)
Polen	01-2001 01-2004 08-2004 09-2004 12-2004 01-2005 03-2005	Agroclusters in beweging – Ontwikkelingen in Polen en kansen voor de Nederlandse agribusiness (p) The meat industry in Poland (d + p) Aardappelsector Polen (factsheet) (d) The Polish Vegetables Sector (d+p) Samenwerking in de Poolse landbouw. Een inventarisatie van situatie van telersverenigingen in de groenten- en fruitsector in Polen (d) Poolse Levensmiddelenmarkt (d) De Sierteeltsector (d)
Rusland	2003 2003 2004	Greenhouse Vegetable Growing in the Russian Federation (p) Authorisation procedure for new Plant Varieties in the Russian Federation (p) Market Survey of the Pig Poultry Sector in the Russian Federation (d)
Slowakije	07-2001 12-2004	Fruitsector Slowakije (p) Market review of vegetable production sector in the Slovak Republik (p)
Spanje	01-2001 08-2001 02-2002 01-2003 09-2003 04-2004 04-2005	De biologische landbouw in Spanje (p) Consumenten en voedselveiligheid in Spanje (p) De zuivel in Spanje (p) Tuintbouw in Spanje (p) De varkensvleesketen in Spanje (p) Aquacultuur in Spanje (d) Factsheet Ecologische Landbouw in Spanje (d)
Syrië	03-2003	Syria: Opportunities and Restraints (p)
Taiwan	11-2002 10-2005	Assessment of the Beer and Soft Drinks Markets in Taiwan (p) Taiwan Ornamentals Market (d)
Thailand	11-2002 12-2002	Market Survey on the Flower Business in Thailand (p) Market Survey on the Vegetable Business in Thailand (p)
Tsjechië	11-2001 12-2004	The Dairy Sector in the Czech Republic (p) Market review of vegetable production in the Czech Republic (p)
Turkije	03-2004 03-2004 03-2004 03-2004 03-2004	Agrarische Equipments (d) Turkish Horticultural sector (d) Market Scan-soft drinks (d) Market Scan-Turkish cheese sector (d) Market Scan-Turkish cutflower sector (d)
Uganda	2004	Uganda Cool Chain Audit Uganda (d + p)
Uruguay	05-2001 03-2003	Agribusiness in Uruguay (p) The Beef Sector in Uruguay (p)
Zuid-Afrika	06-2001 06-2001	Sectorverkenning sierteelt Zuid-Afrika (p) Sectorverkenning groenten en fruit Zuid-Afrika (p)
Zuid-Europa	03-2001	Agroclusters in beweging – Kansen in Zuid-Europa (p)

Indien u één of meer rapporten wenst te ontvangen, dan kunt u deze bestellen bij:

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Industrie en Handel
t.a.v. Mw. Lia Luijckx
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
Fax: 070-3786123
E-mail: a.p.luijckx-visser@minlnv.nl